BÜTÜN ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ,
BİRLEŞİN !

savaş yolu

5

HAFTALIK GAZETE

TARIH: 15 Ocak 1979 YIL: 1 FIYAT: 10 TL.

LAOS
Hanoi
Vientian
TAYLAND
Bangkok
VİETNAM
KAMBOÇYA
Pnom Penh
Ho Şi Minh

KAMBOÇYA HALKI YÖNETİME EL KOYDU

Gelişen koşullar yeni görevler dayatıyor

Sayfa: 3

Aydınlar, hukukçular, parlamenterler 141-142' nin Sıkıyönetime devrini olanaksız buluyor

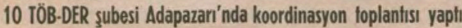
141-142 Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne değil, tarihin çöplüğüne gitmelidir

Sayfa: 8-9

Zekeriya Sertel'in yurda dönüşünün bedeli neydi?

Sayfa: 7

savaş yolunda türkiye

10 TÖB-DER şubesi Adapazarı'nda koordinasyon toplantısı yaptı

Adapazarı, Akyazı, Geyve, Hendek, Sapanca, Gölcük, Karamürsel, Kandıra, Gebze, Düzce TÖB-DER şubeleri yöneticileri, Sakarya ve Kocaeli şubelerinin ve TÖB-DER Marmara bölgesi örgütlenme sorumlusu Musa Kasa'nın da katıldığı koordinasyon toplantısı Adapazarı'nda yapıldı.

TÖB-DER'in 4. olağan kongresinden bu yana gelişmelerin değerlendirildiği ve Gazioğlu yönetiminin kınandığı toplantıda çıkış yolunun ÖRGÜTSEL BİRLİK KONGRESİ olduğu karara bağlandı.

UÇY Ulusal Komitesi Genel Toplantısı yapıldı

Uluslararası Çocuk Yılı 1979 Ulusal Komitesi'nin, Nisan ayı içinde yapılan toplantısında İlerici Kadınlar Derneği'nin önerdiği **Genel Toplantı**, geçtiğimiz günler içinde Ankara'da yapıldı. Basın ve TRT'nin, bu toplantıya ilgisiz kalması, çocuk sorununa olan «duyarlıklarını» sergiledi. 4 gün süren toplantıda 137 tebliğ tartışıldı. Sunulan tebliğlerin sayfa adedi 2000'i buluyor. Son gün, **Çocuk ve Sağlık, Çocuk ve Hukuk, Çocuk ve Eğitim, Çocuk, Aile ve Toplum** konularındaki grupların, raporları okundu. Bu raporlarda pek çok olumlu öneriler yer aldı.

İlerici Kadınlar Derneği'nin yıllardan beri savunduğu istemleri içeren bu önerilerin yaşama geçirilmesi için, böylelikle, daha geniş bir platform oluşmuş durumda.

Faşist katliama karşı tepkiler sürüyor

Faşizmin toplu kırımlarına, antidemokratik gelişmelere karşı yurdun dört bir yanından protestolar sürüyor.

BURSA'da, İGD, İKD, İLD, TÜS-DER, Maden-İş, Tekstil, Bank-Sen ortak basın açıklamalarında Kahramanmaraş'taki faşist saldırıyı ve 141-142. maddelerden yargılamaları protesto ettiler, tüm faşist odakların dağıtılmasını ve 141-142'nin kaldırılmasını istediler.

BURDUR'da TÖB-DER, Gıda-İş, Eğit-Der, İGD, SGB, Bur-Ted, PTT-Der, Tüs-Der, Zir-Der, ortak açıklamalarında, «Hakim sınıfların bunalımından kaynaklanan faşist saldırılar, faşist terör yaşamın her alanında kendisini gösteriyor. Hakim sınıflar bunalımlarını hafifletmek için ve emekçi halkların yükselen muhalefetini bastırabilmek için ağzı salyalı faşist köpeklerini emekçi halkların üzerine salmaktalar» diyorlar, bu saldırılar karşısında antifaşist mücadelede güçlerini birleştirdiklerini açıklıyorlar.

SİİRT'de, TÖB-DER, Tüs-Der, Tüm-Der, Ziraatçılar Derneği, İGD, DDKD, DHKO ortak açıklamalarında «Faşist çevreler, özellikle mezhep kışkırtıcılığı, ırk, milliyet ayrımını körükleyerek, halklar arasında düşmanlık tohumlarını ekerek onları birbirlerine kırdırtmaktadırlar» diyerek Kahramanmaraş olaylarını şiddetle kınıyorlar.

Faşist yuvalar dağıtılmalıdır!

İstanbul'daki 47 demokratik örgüt, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasının demokrasiyle bağdaşmadığını belirten ortak bir açıklama yaptı.

Sıkıyönetimin demokratik hak ve özgürlükleri koruyacağını söyleyenlerin, daha ilk günlerde Beykoz'da Dev-Genç, İGD, İKD ve Beşiktaş'ta İGD, DEMAKD binalarını basarak «toplantı yapılıyor» gerekçesiyle «çok sayıda sol yayın ve pankart» yakaladıklarını ilan ettiklerini belirten demokratik örgütler, üyelerle toplanma, açık ve kapalı toplantı yapma, bildiri dağıtma ve üyelerden aidat toplama haklarının engellenemeyeceğini, bunların «demokrasi» ile bağdaşmadığını kaydettiler.

Ölümünün 55. yılında yüce Lenin'i saygıyla anıyoruz

Karagün dostumuz Sovyetler Birliği'nin kurucusu, işçi sınıfının, dünya halklarının esin kaynağı, büyük öğretmeni, sosyalizm kuruculuğunun, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarının baş mimarı Lenin'i ölümünün 55. yılında saygıyla anıyoruz.

Kimse cüret edip demesin ki
Lenin
yok!
Ölümü yıkmadı bizi.
Eskisinden daha da çetin ve kararlı,
Bütünleyeceğiz eserini... eserimizi.

Karl Liebknecht, ve Rosa Luxemburg saygıyla anılıyor

Alman proletaryasının iki lideri Alman Komünist Partisi'nin kurucularından Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg, 15 Ocak 1919'da burjuvazi tarafından kahpece katlettirilmişti.

Dünya işçi sınıfı, emperyalizme, faşizme, savaşa ve sömürüye karşı kararlı savaşımlarıyla ün kazanan bu iki evladını saygıyla, sevgiyle anıyor.

savaş yolunda dünya

Arap ülkeleri Komünist ve İşçi Partileri TKP'nin savaşımını destekliyor

Geçtiğimiz Aralık ayında, Ürdün KP, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Hareketi, Tunus KP, Cezayir Sosyalist Öncü Partisi, Sudan KP, Suriye KP, Irak KP, Mısır KP ve Fas İlerleme ve Sosyalist Partilerinin katıldıkları Arap Ülkeleri Komünist ve İşçi Partileri Danışma Toplantısı yapıldı.

Danışma Toplantısı, Arap ülkeleri komünist ve işçi partilerinin, TKP'nin savaşımını destekledikleri, TKP Merkez Komitesi'ne gönderilen aşağıdaki mesajla dile getirildi:

«Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne

Değerli Yoldaşlar,

Arap bölgesinin sorunlarını ve Yakın Doğu olaylarını görüşmek için 1978 Aralık ayında toplanan biz Arap ülkeleri Komünist ve İşçi Partileri size ve sizin aracılığınızla savaşkan partinizin tüm üyelerine, savaşı yürüten Türkiye halkına kardeşçe selâmlarımızı iletir, Türkiye işçi sınıfı ve halkının en değerli evlatlarından yüzlercesinin kurban gittiği kanlı terör karşısında, ateşli yoldaş dayanışmamızı bildiririz.

Yoldaşlar,

Türkiye'de halk yığınlarının Amerikan askersel birliklerinin Türkiye'deki varlığına, ülkenizdeki NATO üslerine karşı, derinleşen ekonomik bunalıma karşı, ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyal ilerleme için verdikleri devrimci savaşımın gelişmesini büyük bir ilgiyle izliyoruz. Savaşa kalkan halk yığınlarının başını çeken kardeş Türkiye Komünist Partisi'nin savaşımı, Arap halklarının davası için, özellikle günümüzdeki bu zor durumda, büyük bir destektir. Bu nedenle partinizin sürekli gelişmesini yakın bir ilgiyle izliyoruz. Türkiye Komünist Partisi'nin legalleşmesi için yürüttüğünüz savaşımla dayanışmamızı bildiririz.

Yoldaşlar,

Partilerimizle savaşkan partiniz arasında, halklarımızla savaşlar içindeki halkınız arasında en yakın, yoldaşça enternasyonalist ilişkiler kurmaya, geliştirmeye tümüyle hazır olduğumuzu belirtiriz. Bu, ortak davamızın ulusal kurtuluş, demokrasi, sosyalizm, halklar arasında barış davasının çıkarına olacaktır.

Yaşasın yiğit Türkiye halkının ve onun komünist partisinin utkusu.

Arap Ülkeleri Komünist ve İşçi Partilerinin Danışma Toplantısı

savaş yolu

SAHİBİ: İSTA Habercilik, Yayıncılık Ltd. Şti. adına Oya Baydar
YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: Ali İhsan Özgür H. Cahit Çevik
MÜESSESE MÜDÜRÜ: İsmail İnanç

● YÖNETİM YERİ: Tapsavaklar Sok. No: 5/2 Cağaloğlu / İST. ● TELEKS: 23290 ● TLF: 28 38 20 ● ANKARA TEMSİLCİLİĞİ: Süleyman Coşkun, İzmir Cad. No: 20/27 Kızılay ● TELEKS: 42879 ● TLF: 17 65 36 18 79 50 ● BANKA HESAP NO: Y. Kredi Bankası Çemberlitaş Şb. 1736-53 ● ABONE KOŞULLARI: Yıllık 400 TL. 6 Aylık 200 TL. 3 Aylık 100 TL. ● YURTDIŞI ABONE (Yıllık): F. Almanya 80 DM, Belçika 1360 BF, İngiltere 20 Sterlin, Fransa 180 FF, Hollanda 100 Gulden, ABD 50 Dolar, Kanada 60 K. Doları, Avustralya 50 A. Doları, İsveç 180 Kron, İsviçre 92 İF ● İLAN KOŞULLARI: (İç sayfalar) sütun cm. 50 TL. ● İÇ DÜZEN: Savaş Yolu Teknik Sekreterliği ● DİZGİ: Politika Basın - Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri ● FİLM VE MONTAJ: Çali Grafik ● BASKI: Hürofset ● DAĞITIM: Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş. ●

Baskı Tarihi: 13.1.1979

yorum

Gelişen koşullar yeni görevler dayatıyor

YENİ siyasal gelişmeler, bu gelişmelere uygun dinamik, somut, güncel çözümlemeler ve bunlara uygun davranış gerektiriyor. Siyasal gelişmeler karşısında değişik eğilimlerin ortaya çıkması, somut durumun somut çözümlemesini yapmaktaki eksikliklerden, yer yer de, işçi sınıfı ideolojisine yabancı eğilimlere kapılmaktan kaynaklanıyor.

SON günlerdeki gelişmeler, genel olarak devlet, devrim, demokrasi sorunlarının kavranmasındaki farklılık ve yanılgılardan bağımsız olmayan, değişik yorum ve eğilimlere yol açtı. Bu eğilimler, başlıca, sıkıyönetim ve hükümet karşısındaki tavırlarda ve önerilerde somutlandı.

SIKIYÖNETİMİN ilânından sonra bir yanda gerici - faşist kanatlar, partiler öte yanda Perinçek'çi maocular, birileri açıkça, ötekiler daha utangaçca, sıkıyönetimi alkışladılar. Sonraki gelişmelerde de bu iki kanadın tavırları hep benzerlik gösterdi. MHP ve AP, faşist terörü, belli bir plan doğrultusunda tırmandırmada baş roldeydiler. Perinçek, sıkıyönetime «yağ çekiyor» ve efendilerine yardım olsun diye, ihbarlarla, tahrifatlarla, yalanlarla hedef gösteriyordu: Baş hedef işçi sınıfının siyasal örgütü ve Sovyetlerle iyi ilişkilerden yana, tüm demokrat kanatlardı.

SIKIYÖNETİMİN ilânını izleyen günlerde ikinci bir eğilim, büyük çoğunlukla CHP yandaşı küçük burjuva demokratlarının, sıkıyönetimi faşistlere, faşizme karşı ilân edilmiş görmek ve göstermek eğilimleri oldu. Bunlar, büyük bir çelişkiyle, sıkıyönetimi ilericilik adına savunmaya başladılar. Bu tavır, başlıca, devletin ve devlet kurumlarının sınıf özünü kavramamaktan doğuyor, bu tavrı benimseyenlerde, gelişmeler ve olaylar karşısında bir çeşit körlük gözleniyordu. Oysa sıkıyönetimin üçüncü haftası sona ererken antidemokratik baskılar, antidemokratik girişimler ortadadır. Bu baskı ve girişimlerin, hep ilerici, yurtsever, demokrat kesimlere, yöneldiği de ortadadır. Türkeş'e ne oldu? Bunca belgeye, kanıta rağmen, MHP'ye, yan kuruluşlarına, ne yapıldı? Hangi faşist örgütler kapatıldı? Hangi faşistler yakalandı? Bütün bunlara rağmen, sıkıyönetimin faşizme karşı olduğunu savunmak en hafif deyimle uyanıklığı körleten bir safdillikten başka birşey değildir. Bu görüşü savunanlar, eğer, sıkıyönetim komutanlıklarının ve eşgüdüm kurullarının hükümete bağlılığına güveniyorlarsa, o zaman da, «Ecevit iktidarda kaldığı bir yıl boyunca, ordu'da, istihbarat kuruluşlarında faşist konumları geriletmek için ne yapabildi» diye sormak; bu sorunun cevabından, bundan sonrası için pay çıkarmak gerekir. Sıkıyönetimin nasıl bir yol izleyeceği, zaten pamuk ipliğiyle bağlı hükümete değil esas olarak militarist kliğe bağlıdır. Nitekim, bunu iyi bilen faşistler ve maocular, şimdi en büyük çabalarını ordu ile hükümet, ordu ile polis arasındaki çelişkileri derinleştirmeye, bu çelişkilerden yararlanarak baskıları işçi sınıfı hareketine yöneltmeye harcamaktadırlar. Sıkıyönetim mekanizması içinde bile çelişkiler ve ayrılıklar, «Şahin»lerin ağır basmasını sağlamaya yönelik olarak, körüklenmektedir. Bunun için sağdan ve sözde «sol»dan her türlü provokasyon örgütlenmekte, her türlü ihbara başvurulmakta, el altından, sıkıyönetim komutanlıklarının bile haberi olmadığı bildirilen uygulamalar sürdürülmektedir. Amaç hükümeti iyice etkisizleştirmek, sıkıyönetimi daha da sertleştirmek ve faşist tırmanışı hızlandırmaktır. Sıkıyönetimin faşizme karşı getirildiğini söyleyip, sıkıyönetimi ilericilik adına savunan küçük burjuva demokratlarına verilebilecek en iyi cevap, hükümetin bugüne kadar izlemiş olduğu faşizm karşısında ikircikli, kararsız, dengeci politikadır. Şimdi de hükümetin militarist kliğe egemen olabilmek bir yana, kendisinin de «sıkıyönetim kızağından» yararlanıp iyice sağa kaymaması için hiçbir neden yoktur. Gelişmelerin de bu yönde olduğu zaten görülmektedir.

ANCAK, bu doğru çözümleme, ordunun, hatta sıkıyönetimin içindeki çelişkileri yok saymayı; orduyu, hatta sıkıyönetimi tümüyle gerici - faşistlerin denetiminde görmeyi getirmemelidir. Bu doğru olmadığı içindir ki, bu anın çözümlemesi, iplerin tümüyle faşistlerin eline geçtiği, faşizmin geldiği, bir askersel diktatörlüğün kurulduğu değildir. Bu noktada, sıkıyönetim ve hükümet karşısında bir üçüncü tavır ortaya çıkmaktadır.

SIKIYÖNETİMLE birlikte faşist tırmanışın hızlandığı, tehlikenin arttığı doğrudur. Ama serüvenci görüşlere göre, sıkıyönetimle askersel faşist diktatörlük aynı şeydir. Serüvenci, bireysel terörcü, goşist kanatlar, «ya hep ya hiç» politikasıyla, sıkıyönetimi, hükümeti, gerici faşist partileri aynı sayıyorlar. Bugünkü gelişmelerle askersel-faşist diktatörlüğü birbirine karıştırıp, egemen güçlerin türlü çelişkilerini hesaba katmaksızın, sonucu belirleyecek olanın yığınların işçi sınıfı öncülüğündeki savaşımı olduğunu yadsıyarak, bir avuç kişiyle, bireysel terörle sözde devrim gerçekleştireceklerini ileri sürüyorlar. Bireysel terör ve provokasyon eylemleri, bu çarpık görüşlerin sonucu oluyor faşizme karşı cephe genişleyeceğine, antifaşist bilinçlenme artacağına, serüvencilerin tutumları bu cepheyi daraltıyor; geniş yığınların faşizme karşı duyarlılığını azaltıyor, bilinçlerini saptırıyor.

OYSA DURUM NEDİR? Dönemin koşullarının doğru çözümü nedir?

SIKIYÖNETİMİN antidemokratik olmaması ve giderek daha da sertleşmemesi olanaksızdır. Üstelik, işlerin bu noktaya gelmesinin ana sorumlularından olan sağ sosyal demokrat ağırlıklı hükümetin «ipleri» elinde tutamayacağı kesin olduğu gibi, tutmak isteyip istemeyeceği de önemli bir sorundur. İşte bu yüzden işçi sınıfının hedef ve belgileri, «sıkıyönetim kaldırılsın, MHP kapatılsın, faşist diktatörlüğü önlemek için tüm demokrasi güçlerinin birliği kurulsun ve faşizmle savaşım her alanda hızlandırılsın» olmuştur.

HÜKÜMETE karşı tavır ve hükümet sorunu, bu tavrın parçasıdır. Sağ sosyal demokrat ağırlıklı bu hükümetin yıkılması, gerici-faşist-maocu güçlerin istemidir. Çünkü gelecek olanın daha «geri» olacağının bilincindedirler. Ama bu belirleme «aman yıkılırsa beteri gelir» diyerek hükümeti ne bahasına olursa olsun desteklemek anlamına gelmez. Hükümetin sıkıyönetimci, NATO'cu, kemerleri sıkma politikasını işçi sınıfı desteklememiştir ve destekleyemeyecektir.

ŞU HALDE görev, sıkıyönetim ve gelişen yeni koşullar karşısındaki her türlü yanlış tavrı teşhir etmek, yanlış çözümlemelerden doğan yanılgıların yol açabileceği acı sonuçları, yanılgı sahiplerine ve yığınlara sonuna kadar gösterebilme savaşımı vermek; hükümetin demokrasiye işçi sınıfına ve emekçi halka karşı hertürlü politikasını sonuna kadar ödünsüz eleştirmek; gerek faşistlerden gerekse maocu, serüvenci, CİA güdümlü sözde «sol» kesimlerden gelecek olan provokasyonlara karşı kadroları ve kitleleri uyanık bulundurmak; siyasal gerçekleri kitlelere açıklamak en yaygın şekilde anlatmak çabalarından bir an olsun vaz geçmemek ve gerilememek bunun yeni yöntemlerini bulmaktır. Faşistlerin ve maocuların oyunlarını, bunların hükümet ve sıkıyönetim çelişkilerinden yararlanarak döndürmeye çalıştıkları dolapları kavramak ve bozmak; demokratik mevzilerden geri çekilmemek; günün koşullarını iyi değerlendirerek, demokratik mevzileri korumak hatta geliştirmek için neler yapılabileceğini bulmaktır. Kitlelerin bağrına daha fazla gitmek, kitlelerle en geniş ilişkileri kurmak, kitle bağlarını yeni yöntemlerle sıkılaştırmaktır. Oportünist ve serüvenci eğilimlerin yenilgiye uğratılması sağ ve «sol» sapmalara asla alan tanınmaması ve ideolojik savaşımın bir yana bırakılmamasıdır. Yeni koşulların içinde barındırdığı egemen kesimler çelişkilerinden sonuna kadar yararlanmak, hükümeti doğru bir politikayla, faşizmin üzerine gitmeye itmek, bunun ajitasyonunu, propagandasını yaygınlaştırmak, faşistlerin ve maocuların sıkıyönetimi işçi sınıfı hareketi üzerine sürmek için hazırladıkları planları açığa çıkarmak, bozmaktır.

BÜTÜN bunların ön koşulu ise kuşkusuz, demokrasi güçlerinin «utanılası» dağınıklığına son vermek, demokrasi güçlerinin antifaşist eylem birliğini en büyük hızla oluşturmaktır.

FAŞİZME karşı;

SIKIYÖNETİMİN kalkması, faşist odakların dağıtılması için;

FAŞİST ve maocu odakların planlarının bozulması ve provokasyonların anında bastırılması için;

TÜM demokrasi güçlerinin birliği için ileri!

savaş yolu

Maocu—faşist gazeteler paralel yayında

Tekelci sermayenin en kanlı, en gerici kesimi, sıkıyönetimle birlikte, iki ayrı hoparlörünü, aynı anda, paralel yayına geçirdi. Faşist ve maocu hareket, aynı ağızla, memleketteki şiddet olaylarının sorumlusunu ilan ediverdiler: Türkiye Komünist Partisi.

Aylardır sıkıyönetimin ilan edilmesi için feryat eden MHP'nin yayın organı **Hergün**'de, **Taha Akyol, 5 Ocak**'ta, şöyle yazıyor: «Nitekim Moskova güdümündeki TKP 'Savaş Yolu'nu afişe etmiş ve 'savaş örgütleri', 'savaş müfrezeleri' kuracağını açıklamıştır.»

8 Ocak tarihli Hergün'de büyük puntolarla «İhtilalci Komünistler» imzalı bir bildirinin dağıtıldığı, bu bildirinin halkı silahlı savaşa çağırdığı ve «üslubundan TKP tarafından kaleme alındığının anlaşıldığı» haber veriliyor.

Sıkıyönetimin ilan edilmesini sevinçle karşılayan maocu TİKP'in yayın organı Aydınlık, sıkıyönetimin ilk günleri adet yerini bulsun diye MHP'ye karşı birkaç yayın yaptıktan sonra, son günlerde tüm birinci sayfa manşetlerini TKP'ye yöneltiyor. **30 Aralık tarihli Aydınlık:** «Sahte TKP bölücü çağrılarına hız verdi. Bizim Radyo orduyu da bölmeye çalışıyor. Sahte TKP CHP'yi bölme çabalarına hız verdi.» **31 Aralık tarihli Aydınlık:** «Sahte TKP ordu içinde kargaşalığı artırma çabalarını sürdürüyor.» **4 Ocak tarihli Aydınlık**'ın baş manşeti: «Sahte TKP hükümete hücum çağrıları yapıyor. TKP orduda ve kürtler arasında kargaşa çıkartma çabalarını artırdı. Moskova yanlıları halk direnişi çağrısı yaptı.» **6 Ocak tarihli Aydınlık:** «Sahte TKP halkı savaş komiteleri kurmaya çağırdı.» **8 Ocak tarihli Aydınlık:** «Bizim Radyo Korutürk'ün iç ve dış mihraklardan bahsetmesine çatıyor.»

Bütün bu yazılarda, açık tahrifat ve yalanlarla, kelime oyunları, ekleme ve çıkarmalarla, TKP bir anarşi ve şiddet yuvası olarak tanıtılmak istendikten sonra, **8 Ocak tarihli Aydınlık**'ta «baş» «yazar» Doğu Perinçek, bu aşağılık politikayı «teorileştirmeye» çalışıyor. «Sahte TKP'nin Yeni Siyaseti» başlıklı yazısında şöyle diyor: «Yeni siyaset Sovyetler Birliği'nin Türkiye'deki iç savaş kışkırtıcılığının somut olarak gündeme getirildiğini göstermektedir. Sovyetler Birliği bugüne kadar yedekte tuttuğu iç savaş siyasetini ön plana çıkarmaktadır ...TKP Merkez Komitesinin bildirisi ve diğer yazılar iç savaş siyasetini ön plana çıkarıyor... Son zamanlarda Türkiye'nin birçok yerinden aldığımız haberler bugün İGD'nin Dev-Sol, TİKKO Acilciler, Halkın Kurtuluşu vb. örgütlerin en önünde yürüdüğünü doğruluyor. 'Eylem Birliği' adını verdikleri şey işte budur... TKP'nin bugünkü ihtiyacı kargaşalık siyasetini uygulatacağı güçleri toparlamaktır.» vs. vs.

Görüldüğü gibi faşist ve maocu hareket, elbirliğiyle, «suçlu»yu bulup, ilan edip, kanlı ellerini arkalarına gizliyorlar. Bütün bunlar, faşist dikta heveslilerinin yürüdüğü yolu, işçi sınıfına karşı saldırıya geçmedeki sabırsızlıklarını gösteriyor.

Başbakan' a göre sıkıyönetimin gerekçesi "temel hak ve özgürlükleri korumak" ama...

Antidemokratik baskılar yoğunlaşıyor

Başbakan Ecevit, sıkıyönetimin gerekçesini temel hak ve özgürlükleri korumak olarak açıklamış, sıkıyönetimden korkulmaması gerektiğini, hak ve özgürlüklerin kısıtlanmayacağını söylemişti. Sıkıyönetimin üçüncü haftası sona ererken, bu açıklamaların tam tersi uygulamalar da yoğunlaşıyor. Üstelik bu uygulamalar sıkıyönetim ilan edilmemiş bölgelerde de aynen gözleniyor.

Toplu gösteri, yürüyüş, miting, kitle örgütlerinin her çeşit etkinlikleri ve yer yer grevler yasaklanır, izne bağlanırken, ilerici kişi ve yayınlara yöneltilen antidemokratik baskılar da arttı. İşte bazı örnekler :

ANKARA'DA İLGİNÇ BİR GELİŞME

5 Ocak 1979 günü saat 15.00'de Ankara Belediyesi Zafer Çarşısı otomatik silahlı polis ve jandarmalar tarafından sarıldı. Çarşıda kimlik gösteremeyen 34 kişi gözaltına alındı.

Daha önce faşistlerin yaktığı çarşıda 7 kitapçı yeniden işyerini açabilmişti. Polisler bu kitapçılardaki dergi ve kitapları topladılar. Kitapçıları gözaltına aldılar. Polisler **«yasak»** diyerek Lenin'in **«Gençlik Üzerine»** ve Dimitrov'un **«Faşizme Karşı Birleşik Cephe»** isimli kitaplarını aldılar. Ancak, ifade alınırken, **«Yasak yayın listesi yok»** demek zorunda kaldılar. Kitapçılara, **«Solcusunuz anladık da solculuğun neresindesiniz?»** şeklinde sorular sordular.

Karakoldan, Emniyet Müdürlüğüne götürüldüler. Nöbetçi Cumhuriyet Savcı Yardımcısı sıkıyönetim ilan edildiğinden, kitapçıların Sıkıyönetim Savcılığına gönderilmesi gerektiğini söyledi. Kitapçılar Mamak'a götürüldü. Askeri Savcı konunun kendilerini ilgilendirmediğini, sivil savcılığın bu konuyla ilgilenmesi gerektiğini belirtti. Tekrar Emniyet Müdürlüğüne gelindi. 7 kitapçı sabaha kadar Emniyet Müdürlüğünde tutuldu.

Sabah Cumhuriyet Savcı Yardımcısı, kitapçıları tekrar Sıkıyönetime gönderdi. Sıkıyönetim Savcılığı yine kabul etmedi ve yeniden Emniyet Müdürlüğüne gelindi. Cumhuriyet Savcı Yardımcıları kitapçıların Sıkıyönetim tarafından yargılanması için direndi. Ancak, 3. gün kitapçılar Sıkıyönetim Savcılığından üçüncü kez geri çevrildiler. Bu kez Cumhuriyet Savcı Yardımcıları kitapçıları salıvermek zorunda kaldı.

SAVAŞ YOLU'NA VE İLERİCİ YAYINLARA BASKILAR ARTTI

Ankara'da 8 Ocak günü 3 genç, 10 Ocak günü ise bir genç kız üzerlerinde **Savaş Yolu** Gazetesi bulundukları gerekçesiyle gözaltına alındılar.

Otelcilik Lisesi öğrencisi üç genç **Savaş Yolu** okudukları için, toplum polisleri tarafından önce Çiftlik Karakolu'na daha sonra da Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüler. **Mustafa Kemal Moğolkoç, Soner Güngör ve Salman Gemici** adlı gençler 48 saat gözaltında tutuldu. Yetkililer, gazetemiz sorumlularının gözaltına alma ile ilgili sorularına yanıt vermekten kaçındılar.

İki gün sonra Ankara Hukuk Fakültesi öğrencilerinden bir genç kız da **Savaş Yolu** okuduğu için gözaltına alındı. Bazı polisler, gazete bayilerine giderek **«Bu gazeteyi satmak senin için hayırlı olmaz»** şeklinde tehditler savuruyor. Bir bayi, bu nedenle gazetemizin tümünü dağıtımcıya geri verdi.

Emek Mahallesinde üzerinden dergi çıkan bir genç gözaltına alındı. Gözaltına alınan genç önce Çankaya, sonra da Bahçelievler Karakollarına götürüldü. Nöbetçi Komiser tarafından hakarete uğradı, karakolda dayak yedi. Dergiyi satan Zafer Çarşısındaki kitapçının tezgâhtarı da gözaltına alındı.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde görevli Jandarma Komutanı da gazete bayiine aralarında **Savaş Yolu**'nun da bulunduğu ilerici yayınları satamayacağını söyledi. Jandarma komutanı ODTÜ'de ilerici yayınların satılmasını engelledi.

İSTANBUL'DAKİ UYGULAMALAR

Hasköy Halkevi jandarma ve polis birlikleri tarafından basıldı. Gerekçe gösterilmeden girişilen baskın sonucu halkevinin tüm eşyaları sokak ortasına dökülerek yakıldı. Halkevi yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 12 kişi gözaltına alındı.

44 ilerici demokratik meslek ve kitle örgütünün oluşturduğu İstanbul'daki **Demokratik Platform, «Faşist Teröre, Faşist Odaklara, Antidemokratik Yasalara Karşı Yürüyüş ve Miting»** düzenlemek için İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına başvurdu. Yetkililer, önce İstanbul'da açık hava toplantılarının yasaklandığını söylediler. İtiraz üzerine Sıkıyönetim Komutanlığının 2 No.lu bildirisine bakıldı. Bildiride **«Açık hava toplantılarının izne bağlandığı»** ibaresinin görülmesi üzerine, yetkililer, izin verilip verilmeyeceğinin daha sonra bildirileceğini söylediler.

Daha sonra Sıkıyönetim Komutanlığı başvurunun geç yapıldığını, 15 gün önceden izin için komutanlığa başvurulması gerektiğini belirtti. Yürüyüş ve miting iptal edildi.

MATBAALARA BASKILAR SÜRÜYOR

Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi İstanbul'da matbaalara gelen bazı kişiler, ilerici yayın organlarının basımının engellenmesini **«Sıkıyönetim emri imiş gibi»** gösterdiler. Matbaacılar tehdit edildiklerini söyleyerek, bazı yayın organlarını basmadılar.

Bunun üzerine **İlerici Yurtsever Gençlik Gazetesi** Sahibi **Rıfat Güler** Başbakan, bakanlar ve CHP'li saylavlara birer mektup göndererek durumu bildirdi.

Güler, mektubunda, **İlerici Yurtsever Gençlik** Gazetesi'nin 71'nci sayısını bastıracak matbaa bulamadığını, matbaaların «sol» yayın basmamaları için tehdit edildiğini bildiriyor. Kimin, nasıl tehdit ettiğini bilmediğini belirten **Güler**, gerici - faşist yayın organlarının serbestçe basılıp dağıtılmasına karşın ilerici yayın organlarının susturulmak istendiğini söylüyor.

SIKIYÖNETİMDEN YARARLANMAK İSTEYENLER

Bu uygulamalar sırasında gözaltına alınanlardan hiçbiri suçlu bulunamadı. Haklarında dava açılamadı. Ama baskı ve terör havası yaratıldı. İstenen de buydu zaten. Kimi faşist çevreler sıkıyönetimden de yararlanarak, ilericiler, demokratlar üzerinde baskıyı artırmak çabasındalar. Sıkıyönetimin «demokratik» ve «iyi»si olamayacağını binlerce göstergesinden birkaçı bunlar.

İşte bu yüzden işçi sınıfı ve Türkiye demokrasi güçleri sıkıyönetime «hayır» diyor, sıkıyönetimin bir an önce kalkmasını istiyorlar.

Guadalup' da alınan kararlar ışığında

Emperyalizm hükümetten neler istiyor?

ABD, İngiltere, Fransa ve Federal Almanya devlet ve hükümet başkanlarının Guadolup tepe toplantısında Türkiye'nin başına ne gibi çoraplar örmeye karar verdikleri artık iyice somutlandı. Türkiye'ye kesenin ağzını açma girişiminin «öncü»leri oldukları ileri sürülen Federal Almanya ve ABD'nin ilk temsilcileri, peşpeşe Ankara'ya geldiler. Böylece, «büyükler»in Türkiye'yi es geçecekleri yolundaki kişisel hesaplar Türkiye'yi kurtaracakları yolundaki boş hayallerle birlikte iflas etti.

Federal Almanya adına ülkemize gelen Sosyal Demokrat Parti Parlamento Grubu Başkanı, Horst Ehmke, bu partinin ve Sosyalist Enternasyonal'in başkanı Willy Brandt'ın mesajını getirmişti. Ehmke, Federal Alman emperyalizminin has kuruluşu, bütün dünyadaki karanlık girişimlerinin çekirdeği olan Fridrich Ebert Vakfı'nın yönetim kurulu üyesi olarak CHP başkanı ve Başbakan Ecevit ile görüştü. Guadalup tepe toplantısı sonuçlarının, hükümet tarafından CHP tarafından benimsenmesini istedi.

ABD adına ülkemize gelen Dışişleri Bakan Yardımcısı Warren Christopher ise, Ecevit ile görüşmeler başlamadan önce, soluğu ABD büyük elçiliğinde aldı. ABD'de birikmiş istihbaratları, yerinde değerlendirecek, Türkiye üzerine hazırlanan brifinge katılacak, hükümet ile görüşmelerine bundan sonra başlayacaktı.

Ehmke ve Cristopher, CHP ağırlıklı hükümetten ne istediler?

«IMF dayatmalarını kabul edin» dediler. Türkiye ekonomisinin emperyalizmin mali kuruluşları denetimine verilerek iflastan kurtulabileceğini ileri sürdüler.

«Ocak sonuna doğru başlayacak olan Kıbrıs görüşmelerinde, ABD, İngiliz-Kanada ortak yapımı NATO planını kabul edin» dediler. Emperyalizmin dünya çapındaki üsler planında Kıbrıs'ın konumunun önem taşıdığını vurguladılar.

«Ege'de mızıltı çıkarmayın» dediler. Yunanistan'ın NATO'ya geri dönüşünü, güney kanat açısından dirimsel bir sorun olduğunu belirttiler.

5 DAKİKALIK SAYGI DURUŞU İLE İLGİLİ 4 MADEN-İŞ GÖREVLİSİ GÖZALTINA ALINDI

DİSK'in düzenlediği 5 dakikalık saygı duruşu için Ankara'da Layne Bowler Fabrikasında ön çalışmaları yürüten Maden-İş Sendikası görevlisini sıkıyönetim makamları gözaltına aldı.

4 Ocak günü saygı duruşunun ön çalışmalarını yürütmek için Layne Bowler Fabrikasında bulunan Nuri Tosun, Tacettin Dağcı, Cem Doğan ve işyeri baştemsilcisi Hasan Akkuş adlı Maden-İş görevlileri işveren tarafından «Zorla para topluyor» diye «yetkili yerlere» şikayet edildi. Ancak daha sonra işverenin şikayetini geri almasına rağmen 8 Ocak günü sıkıyönetim makamları 4 Maden-İş görevlisini gözaltına aldı. 24 saat gözaltında tutulan sendikacılar daha sonra serbest bırakıldı.

Yüzbinler, faşist katliamları protesto etti

Kahramanmaraş kitle kırımında ve daha önceleri faşist saldırılarda yaşamlarını yitirenlerin anısına, «Faşizmi lanetleme» amacıyla, DİSK'in aldığı 5 dakikalık saygı duruşu kararı, 5 Ocak günü saat 11'de uygulandı.

Saygı duruşuna tüm DİSK üyesi işçilerin yanısıra, bazı bölgelerde Türk-İş ve bağımsız sendikalara üye işçiler, TMMOB üyesi mimar ve mühendisler, TÜTED üyesi teknik elemanlar, TÖB-DER, TÜMÖD ve TÜMAS üyesi öğretim emekçileriyle TÜM - DER üyesi memurlardan oluşan 1 milyona yakın insan katıldı.

İşbaşında saygı duruşu biciminde oluşturulan eylem, bazı yerlerde de toplu şekilde gerçekleştirildi. İstanbul Üniversitesi öğretim üyeleri, Atatürk Eğitim Enstitüsü öğretmenleri, PTT-DER üyesi teknik personel toplu halde saygı duruşunda bulundular. Başlıca büyük fabrikalarda şarteller indi.

İzmir'de 71 demokratik örgüt, eylemi en geni şbiçimde destekleme kararı aldı ve bu kararı uyguladı. DİSK'in çağrısıyla yapılan bu eylem, faşizmi geriletmek için yapılması gereken bir dizi etkin eylemin ancak bir başlangıcı ve bir ilk adımıydı. Ama, yine de kitlelerin faşizme karşı savaş azmini gösterdi. İşçi sınıfı, onun öncü gücü, eyleme devrimci öz kazandırdı.

Yurt dışındaki işçilerimiz de bir dizi eylemle dayanışmalarını gösterdiler. Faşizmi ve Kahramanmaraş katliamını protesto için 5 dakikalık saygı duruşu, işçi sınıfının, demokrasi güçlerinin, faşist dikta tehlikesine karşı olan güç ve eylem birliğini zorunluluğunun kavramında ve faşizme karşı kararlılıklarını göstermelerinde bir yeni adım oldu

«Size ayrılacak 1.5 milyar dolarlık fonun büyük bir bölümünün, askersel harcamalara ayrılmasını onaylayın» dediler. ABD üslerinin işlevlerinin pekişmesi nötron bombası gibi silahların buralarda depolanması politikasının Türkiye halkı yararına olduğunu iddia ettiler.

CHP ağırlıklı hükümet ise, onların bu dayatmalarına tek çıkar yol olarak bakıyor. Emperyalizmin, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik dar boğazı kullanarak, hükümetin ikircikli politikasını basamak yaparak, sıkıyönetim koşullarından yararlanarak, politik gündeminden indirmediği AP-CHP koalisyonunun önünü açma girişimlerini onaylıyor.

Oysa dünya alem bilmekteki, Guadolup tepe toplantısında hazırlanan bu reçeteler, bu dayatmalar, ekonomik politik bunalımın aşılmasına yaramayacaktır. Bu tür reçeteler, dünyanın pek çok yerinde uygulamaya konmuş, halklara hiçbir yarar sağlamamıştır. Bu tür reçeteler, Afganistan'da sosyalizme açılan demokratik gelişmenin, Kamboçya'da halk iktidarının kurulmasının, İran halkının direnişinin serpilip gelişmesinin bir sonucu olarak ülkemizin emperyalizm açısından stratejik öneminin artmasının ürünüdür. Bu reçete, emperyalizmin, NATO'nun Türkiye üzerindeki hegemonyasını daha da artırmak amacını taşımaktadır. Ve Guadolup tepe toplantısı gibi, emperyalistlerin dünya üzerinde düştükleri sıkışıklığı aşmak için biraraya geldikleri bunalım toplantılarının has talıklı bir sonucudur.

TREN KAZALARI

Petrol ve otomotiv tekellerinin dayattığı karayolculuk politikası demiryollarında çok cana kıydı

Sorumlu 30 yıldır hükümet edenlerdir

İki büyük tren kazası arka arkaya geldi. İki kazada 50 yurttaş canını kaybetti, yüzlerce yurttaş da yaralandı.

Felaketler üzerine her kafadan bir ses geliyor. Demirel, Türkeş gibileri politik çıkar peşinde koşarken, demiryolları örgütünün en yüksek sorumluları, makinistleri suçlayarak kurtulmak istiyorlar. Kimileri sabotajdan söz ederek, toplumda huzursuzluğu daha da bir üst noktaya sıçratmak istiyor. Kazaların kökeninde yatan gerçeğe inilmek istenmiyor.

Türkiye 1923 İktisat Kongresi ile kapitalist yola sokuldu. 1950'den sonra özel sektöre ağırlık arttı, yabancı sermaye ülkeye girdi. Çokuluslu petrol tekelleri, otomotiv tekelleri Türkiye'de ulaşım ve taşımacılığı karayolculuk olarak dayattı. Devlet sektörü olan demiryolla kentler arasında büyük şoseri bakımsız kaldı. Kentlerde, ler yapılırken, demiryollarında en küçük bir teknolojik gelişme görülmedi. En eski model trenler, en ilkel demiryolları onyıllarca, binlerce ve özellikle de yoksul insanları en ufak bir can güvenliği önlemi alınmadan taşıdı. Kazalar oldu. Ölenlerin ardından ağlandı. Nutuklar atıldı. Unutuldu.

Ülkenin ilerici, demokratik dürüst kişi ve kuruluşları, yıllarca devlet sektörünün

ihmal edilmesine, petrol politikalarına ve dışa bağımlı montajcı otomotiv endüstrileri kurulmasına karşı çıktılar. Demiryollarının onarımını, geliştirilmesini, çağın teknolojisine uygun duruma getirilmesini ve kitle taşımacılığına ağırlık verilmesini savundular. Siyasal iktidarlar kulak dahi asmadılar yazılanlara, söylenenlere..

Son günlerde kitle taşımacılığına ağırlık verilmesi konusu daha da tartışılır oldu. İlk kez Ulusal bir demiryolu kongresi toplandı. İki büyük kazanın bu kongreden birkaç gün ve birkaç saat önce olması dikkati çekti. Demiryoluna ağırlık verilmesine karşı çıkan çıkar çevrelerinin bu kazalarda parmağı olabileceği düşüncesi belirdi.

Çokuluslu petrol ve otomotiv tekellerinin yerli uzantıları ile böyle bir toplu cinayeti planlayabilmesi olasıdır.

Ayrıca, faşist hareketin iktidara gelebilmek amacıyla kitleleri iyice yıldırmak, canından bezdirmek ve psikolojik olarak baskı altına almak için bu tür caniliklere girişmelerinin örnekleri dünyada çok. Son iki büyük tren kazası böyle bir planın parçası da olabilir.

Ancak en önemlisi demiryollarımızın ve demiryollarında çalışanlarımızın perişan halidir. Yıllarca siyasal iktidarlarca ihmal edilmiş, partizan kadrolara iş alanı olarak açılmış bu örgüt bugün tükenmiş bir durumdadır. Kazaların asıl sorumluları, bu örgütü bu hale getirenler, ülkede taşıma ve ulaşım sektörünü çokuluslu petrol ve otomotiv tekelleriyle onların yerli işbirlikçilerine bırakanlardır.

Bakın, Günaydın Gazetesi'nin 11 Ocak tarihli sayısında Necati Doğru şunları yazıyor:

«Uzmanların 6 ay önce verdikleri rapora göre demiryollarında kaza olması değil olmaması mucize.»

Ulaştırma Bakanlığına ve Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne verilen bu raporda, «Türkiye'deki 5 bin tren geçidinden 4 bin 600'ünde her an kaza olabilir» deniliyor.

50 kişinin hayatına son veren kazaların da bu geçitlerde olduğunu hatırlatmak herhalde vurdumduymazlığın ve çıkar çevrelerinin bu felaketlerdeki payını ortaya koymaya yetiyor.

MUHALEFET, VERGİ YASA TASARISINI MECLİSTEN GEÇİRMEMEKTE KARARLI

Amaç; CHP ağırlıklı hükümeti ekonomik açıdan daha da güç duruma düşürmek...

Başta AP olmak üzere tüm muhalefet partileri CHP ağırlıklı hükümeti daha da güç duruma düşürmek amacıyla meclislerde beklemekte olan vergi yasa tasarısını yasalaştırmamakta kararlı görünüyorlar. CHP yöneticilerinin tasarının biran önce yasalaşmasını sağlamak amacıyla muhalefet partilerine yaptıkları tüm çağrılar ve yakınlaşma girişimleri ise bu partilerce tersyüz ediliyor. Danışma Kurulunun yaptığı toplantılara katılan muhalefet partileri zaman kazanmak amacıyla CHP'nin önerilerini reddetmemekte, ancak, görüşmeleri uzatmaktalar.

CHP ağırlıklı hükümet son yıllardaki korkunç enflasyon nedeniyle 1979 mali yılı bütçesini hayli kabarık hazırladı. Aradaki açığı getirilecek yeni gelir vergileri ile karşılamayı amaçlıyor. Yapılan tartışmalar sırasında açıklandığına göre tasarı ile hazineye yeni 50 milyar liralık vergi sağlanabilecek. CHP'nin parlamentodaki sandalye sayısı aritmetik olarak bir tasarının görüşülmesini ve meclislerden geçirilmesini sağlamaya yeter. Ancak içtüzüğün verdiği olanaklarla küçük bir muhalefet partisi bile bir tasarının günlerce yasalaşmasını engelleyebilir. Kaldı ki, CHP ağırlıklı hükümetin hazırladığı tasarı bugüne kadarki tüm alışkanlıkları bir yana itip çok fazla madde içeren bir şekilde hazırlanmış bulunuyor. Bu kadar çok maddeden oluşan bir tasarının bir kaç yıl bile engellenebilmesi mümkün.

Oysa CHP'lilerin bütçe çıkmadan önce bu tasarının yasalaşmasına gereksinimleri var. Bunu bilen muhalefet partileri tasarıyı hiç de yasalaştırmak niyetinde değiller. Onlar Maliye Bakanının açıklamasından yararlanıp **«Madem Türkiye'de 50 milyar liralık vergi kaçırılıyor. O halde hükümet olarak bu kaçakçılığın önüne geçin ve yeni vergilere gerek kalmasın»** diyorlar.

Maliye Bakanına göre 16 milyon 800 bin vergi mükellefini 1450 memurla denetliyor. Bu nedenle de kaçakçılığın önüne geçilmesi olanaksız. CHP ağırlıklı hükümeti 1979 yılı bütçesinin uygulanması sırasında daha da güç günler bekliyor.

ŞÜKRÜ, OTELE TAŞINDI

Şike Sendika'dan Ereğli'de de istifalar yoğunlaşıyor

Ereğli'de sınıf ve kitle sendikacılığını bölmek, Erdemir işçisine tuzaklar kurmak ve Maden-İş'i çökertmek amacıyla, «şike» bir sendika kuran Şükrü Özbayrak ve takımı, işgal ettikleri Maden-İş'in binasından icra yolu ile çıkarıldılar.

İcranın kapıya dayanmasıyla Maden-İş'in eski binasını terkeden bu çete, kendilerine en uygun olarak Elif Oteli'ni seçip, buraya taşındılar.

Durum böyle gelişirken, «Şükrü'nün Sendikası»ndan istifaların da yoğunlaştığı bildiriliyor. Şükrü Özbayrak'ın kurduğu «devrimci» sendikaya daha önceleri ,«şike sendika», «Şükrünün yeri» gibi sözler söylenirken, şimdi Ereğli'de Erdemir işçileri arasında, «TURİSTİK SENDİKA» deniyor. Şükrü'nün taşındığı bu otel, Ereğli'nin turistik yerlerinden biridir.

Tekstil şube kongreleri tamamlandı

Tekstil Sendikası'nın Beyoğlu Şube Kongresi, geçtiğimiz Pazar günü yapıldı ve böylelikle sendikanın genel kurul öncesindeki tüm şube kongreleri tamamlanmış oldu.

7 Ocak günü yapılan kongrede, iki liste çarpıştı. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini savunan ve örgüt içinde ilerici güçlerin birlik ve dayanışmasından yana olan işçi temsilcilerinin listesi 1235 oy aldı.

SGB (hizip) Ve TİP ittifakının listesi ise 351 oyda kaldı. TİP'liler, son ana kadar, kendilerine yapılan birlik çağrılarını yanıtsız bıraktılar ve ayrı liste çıkarmakta direndiler. Şube kongreleri tamamlanan Tekstil Sendikası'nın devam eden genel kurul çalışmalarının önümüzdeki günlerde tamamlanıp genel kurulun en geç ay sonunda toplanması bekleniyor.

Metal işkolunun en yüksek sözleşmesi bağıtlandı

Türkiye Maden-İş Sendikası, Gebze'de kurulu NASAŞ Alimünyum Sanayi ve Ticaret A.Ş. işyerinde işkolunun en yüksek düzeyinde bir toplu sözleşme bağıtladı. 2 yıl süre ile yürürlükte kalacak olan sözleşme ile NASAŞ işyerinde çalışan 800 işçinin saat ücretlerine 1. yıl 15,5 lira, 2. yıl ise 16 lira zam yapıldı. Haftalık çalışma süresi ise 45 saate indirildi. Ayrıca, bu sözleşme ile yıllık ikramiye 6 maaşa, yakacak ödeneği 5 bin liraray, izin ödeneği 5 bin liraya, bayram ödenekleri ise 2 biner liraya çıkarıldı. Bu arada yasal yıllık ücretli izinlere yapılan ilave 5 işgününe ulaştırıldı, sendika üyelerinin bir kısmının tatil kampından yararlanmalarını sağlayacak hükümler de karara bağlandı. Diğer yandan, gece zammı saatte 500 kuruş olarak belirlenirken, 100-200-400 TL'lık yeni çocuk zammı kararnamesi sözleşme hükmü durumuna getirildi. Sağlanan diğer pek çok sosyal hakkın yanısıra, üyenin tutukluluk durumunda işgüvencesi 8 aya çıkarıldı.

Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekili ve Toplu Sözleşme Dairesi Başkanı Kemal Daysal, sendikanın Aralık ayı içinde bağıtladığı 7 sözleşmeyi değerlendirdi ve Maden-İş'in ekonomik bunalım dönemlerini bilimsel bir şekilde ve gerçekçi olarak değerlendirirken, sendika içinde demokratik yapı ve işlerliği yaygınlaştıracak önlemleri da aldığını belirtti. Bilindiği gibi Maden-İş, 1976-78 dönemi sözleşmelerinde, 20 bin işçinin katıldığı 250 günlük büyük grevde ve Temmuz 1978 grevlerinde, bunalım dönemlerinde mevcut kazanımların korunmasının ancak ileri kazanımlara yönelik ardıcıl savaşım, vermekle olanaklı olacağını kamuoyuna göstermişti.

Demir Döküm'de bozguncular tecrit oluyor

İstanbul'da Silahtar'da kurulu Demir Döküm Fabrikası'nda işçileri Maden-İş'ten koparma ve burjuvaziye teslim etme amacındaki Devrimci Maden-İş adlı sarı sendikanın içyüzü Silahtar işçisi tarafından son günlerde iyice görüldü.

Maden-İş'e karşı yürütülen çok yanlı saldırıların bir parçası olarak sağ sosyal demokratlar ve işverenler tarafından örgütlenen bu sendika, maoculardan da açık destek görüyor. Kendine devrimci maskesi takarak işçileri çekeceğini sanan bu sarı sendika, bilindiği gibi Maden-İş'in 14. bölgesindeki kökü eskilere giden bazı huzursuzluklardan yararlanarak ve CHP il yönetimini elinde bulunduran sağ sosyal demokratların aktif çabasıyla bundan bir süre önce Demir Döküm'de belli bir etkinlik kazanmıştı. Çeşitli yöntemlerle çok sayıda Demir Döküm işçisi Maden-İş'ten istifa ettirilmiş, Maocu paçavra Aydınlık bu bozgun hareketini göklere çıkarmış, birçok işçi düşmanı çevre bu gelişmeler karşısında sevince kapılmıştı.

10 Ocak günü, TDD işçileri, «Devrimci» etiketli sahte sendikayı lanetledi. Bini aşkın işçinin katıldığı toplantıda, Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler bir konuşma yaptı. Şimdi bütün işçiler bütün ilgili kurum ve kişilere, işyerinde çalışma güvenliğini ortadan kaldıran eli silahlı işgalcilerin çıkarılmalarını ve çalışma-can güvenliklerinin sağlanmasını isteyen bir dilekçeyle başvuruyorlar. Ayrıca, işverene gönderdikleri mektuplarda, direnişin zor kullanımı ile gerçekleştirildiğini belirtiyorlar ve çalışmak istediklerini kaydederek, işgal ile geçen süreler içinde ücretli izinli sayılmalarını talep ediyorlar.

SON GELİŞMELER

Devrimci Maden-İş daha sonra işyerinde insiyatifi ele geçirme ve Maden-İş militanlarını fabrikadan uzaklaştırma amacıyla fabrikayı direnişe geçirdi. Birkaç anlamsız istem öne sürerek başlattığı bu hareketle işçilerin sempatisini kazanacağını ve Maden-İş'i bir daha geri gelmemek üzere Demir Döküm'den uzaklaştıracağını umuyordu. Bu, sözde «başarı», bölgedeki ve metal işkolundaki diğer işyerlerine sızmak için de bulunmaz bir sıçrama tahtası olacaktı.

Ne var ki, devrimci yöntemlerin, karşı devrimci güçlerce ve işçi düşmanı amaçlar için kullanılması olanaksızdır. Bu gerçek bir kez daha kendini gösterdi. 25 Aralık'ta başlayan direniş birkaç gün içinde işçinin büyük çoğunluğunun ilgisini kaybetti. Sarı sendikanın paralı adamları ve maocu bozkurtlar, bundan sonra zor kullanmaya, tutabildikleri kadar işçiyi zorla işgalde tutmaya çalıştılar. Kapılar kaynaklandı, silahlar ortaya çıktı. Ama bütün bunlar tecrit olmayı daha da artırdı. Sonunda 1800'ü aşkın Demir Döküm işçisinin bir kısmı zorla tutulmak üzere— yalnızca onda biri kadarı içerde kaldı.

MADEN-İŞ'TE KENETLENME

Ama kısa sürede Demir Döküm işçisi kendine gelmeye başladı. İlk günden beri Devrimci Maden-İş Sendikasının ne amacla bölgeye geldiğini, kimlerce sahneye sürüldüğünü, işçileri hangi çıkarlara alet etmek istediğini durmadan açıklayan Maden-İş'in dediklerinin gerçek yaşamda kanıtlandığı görüldü. Tek güvencenin Maden-Iş, onun ilkeli savaşımı olduğu yeni bir düzeyde kavranmaya başladı. Birer ikişer, sürüklendikleri maceradan sayısız dersler çıkararak Demir Döküm işçileri gene gerçek sendikalarına, Maden-Iş'e gelmeye başladılar. Bölge temsilciliğinde yüz, dört yüz, yedi yüz ve son olarak bin Demir Döküm işçisinin katıldığı toplantılar yapıldı. Maden-İş Yürütme Kurulu üyeleri bu toplantılara katıldılar. Sıkıyönetim koşullarında fabrikadaki işgale nasıl son verileceğinin yol ve yöntemleri tartışıldı. Dergimiz baskıya girerken bunun sağlanmasına çalışılıyordu.

Bu gelişmeler olurken gerici güçler de boş durmadılar. İşveren, Devrimci Maden-İş Sendikasınca fabrikasının işgal edilmesine aldırmadı.. Şimdiye kadar bu gibi «yasa dışı eylemler»e karşı kesin hoşgörüsüzlüğü ve tahammülsüzlüğü ile tanınmış Demir Döküm işverenin bu tavrı, çoğu kimseyi başta oldukça şaşırttı. İşveren işgalcilere on gün boyunca yemek bile verdi. Plan aslında şuydu:

Kısa bir işgale göz yumulacak, sonunda sarı sendikaya bazı haklar sağlanacak ve böylece sarı sendika «devrimci bir şekilde» Demir Döküm işçisi için çıkar sağlamış görünecek ve tüm işçi Maden-İş'ten koparılacaktı. Ama işçinin büyük çoğunluğunun işgalcileri daha ilk başta yalnız bırakması işgalcileri hırçınlaştırdı, direnişi bitirme momenti iki tarafca da kaçırıldı ve iş hem sarı sendika hem de işverence içinden çıkılmaz hale geldi. Bu durumda devrimci Maden-İş'in işçiyi kendine çekebilmesi için işgalden birçok hak alarak çıkması gerekiyor. Ama işveren buna razı olursa işin astarı yüzünden daha pahalıya gelmiş, bir anlamda işverenliğini reddetmiş olacak. Hele hele işçilerin yeniden Maden-İş saflarında kenetlenmeye başlaması sarı sendika-işveren ortaklığını iyice açmaza soktu.

Baştan beri Devrimci Maden-İş provokasyonunu destekleyen CHP il yöneticilerinin devreye açıktan girmesi de sonucu değiştirmedi. İl Başkanı Erol Ünal işverenle sarı sendika arasında arabuluculuğu denedi, ama bir sonuç alamadı. CHP sağ kanadı da bu olayla ilgili çeşitli dalgalanmalara sahne oldu. Bir bölüm CHP il yöneticisi, **«Bu sendikayı biz kurduk, öne sürdük, maocuların eline geçti»** derken, diğerleri, **«hâlâ denetim bizdedir»** diyor.

Bu arada geçtiğimiz günlerde İstanbul Belediyesinin bir salonunda bir toplantı yapıldı. Toplantıya CHP İl Başkanı Erol Ünal, Aytekin Kotil'in danışmanlarından, eski sendikacı CHP İl Yöneticisi Hilmi Güner, Devrimci Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şükrü Özbayrak ve Koç Holding yöneticilerinden Can Kıraç katıldılar. Toplantıda Maden-İş'in Koç Holding'e bağlı işyerlerinden çıkarılması için planlar yapıldı. Demir Döküm'deki kötü gidişin nasıl Devrimci Maden-İş'ten yana döndürüleceği tartışıldı.

Işin başka bir ilginç yanı da, iki haftadır bir büyük fabrikanın, kapıları kaynaklanarak yüzü aşmayan silahlı kişi tarafından işgal edilmesine rağmen, güvenlik kuvvetlerinin hiçbir girişimde bulunmaması.

Tüm bu olgular göz önüne alındığında, Maden-İş'e karşı girişilen saldırının boyutları ortaya çıkıyor. Ama gelişmeler tüm bu planların boşa çıkacağını, Demir Döküm işçilerinin Maden-İş öncülüğünde bu tuzaktan daha bilinçlenerek ve daha güçlenerek çıkacağını gösteriyor.

ASTER-İŞ örgütlenme toplantıları sürüyor

Mart başında yeni yetki dönemi başlayacak olan tersanelerde ASTER-İŞ Sendikası örgütlenme çalışmalarını hızlandırarak sürdürüyor. Bu hızlı çalışma temposu içinde kitlesel toplantılar da düzenliyor. Gölcük Tersane işçileriyle 10 Ocak gecesi Gölcük'te yapılan toplantı, bugüne kadar yapılanların en kitleseli ve görkemlisi oldu.

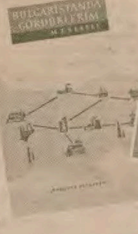
Gölcük'te dördüncü kez yapılan bu toplantıya 1500 dolayında tersane işçisi katıldı. Tersane işçilerinin yanısıra, **İzmit, Bursa** ve **Sakarya** illerinden çok sayıda **DİSK** üyesi işçi geceye katılarak **DİSK** saflarına katılma mücadelesi veren tersane işçilerine dayanışma gösterisinde bulundular. Birer saatlik ücretlerini **örgütlenme** çalışması içinde bulunan işçilere bağışladılar.

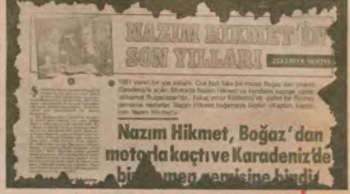
Geceye katılan **UMSB** (Uluslararası Metal Sendikaları Birliği) **Yürütme Kurulu üyesi Mehmet Ertürk**, diğer ülkelerin metal işçilerinin, tersane işçileriyle dayanışma içinde olduğunu bildirdi. Ulusal ve uluslararası dayanışmanın canlı örneğinin yaşandığı gece, yüksek bir moral ve işçilerin örgütlenme kararlılıklarının kamçılanmasıyla sona erdi.

Harb-İş'in faşistlerle elele vererek ASTER-İŞ'in örgütlenmesini önlemeye çalışmalarının boşa çıkarılacağını söyleyen işçiler, gecede **«Faşizme Geçit Yok»**, **«Asker Değil İşçiyiz, ASTER-İŞ'te Güçlüyüz»** sloganlarını haykırdılar.

ASTER-İŞ Sendikası yetkilileri, yeni yetki dönemi başlar başlamaz Harb-İş'ten istifaların başlatılacağını söyledi.

BİR SATILMIŞLIK ÖRNEĞİNİ TEŞHİR EDİYORUZ

NAZIM HİKMET'İN SON YILLARI

Nazım Hikmet, Boğaz'dan motorla kaçtı ve Karadeniz'de

Zekeriya Sertel'in yurda dönüşünün bedeli neydi ?

Aşağıda sunduğumuz alıntıların tümü, Zekeriya Sertel'e aittir. Koyu dizilmiş satırları Sertel'in Milliyet Gazetesi'nde 1978 Eylül'ünde yayınlanan **«Nazım Hikmet'in Son Yılları»** adlı ünlü dizisinden aldık. Hemen üstündekileri ise gene Zekeriya Sertel'in 1954 yılında Sofya'da **Narodna Prosveta** Devlet Matbaası'nda basılan **«Sovyetler Birliği'nde 45 Gün»** adlı kitabın sayfalarından seçtik. Alıntıların tümü Zekeriya Sertel'in 1953 yılında Moskova Barış Komitesi'nin konuğu olarak Sovyetler Birliği'ne yaptığı 45 günlük gezisinin gözlemleridir. Bay Sertel aynı **dakikaları, aynı saniyeleri, anları, gözlemleri, izlenimleri** anlatmaktadır 1954'de ve 1978'de...

— Güleryüzlü, sarışın bir genç yanıma sokuldu. Tercümanımmış. Temiz bir Türkçe ile... (1954)

— **Yanıma genç, sevimli bir tercüman vermişlerdi ama Türkçesi kıttı...** (1978)

★

— (Nazım Hikmet'le) Yanyana oturduk. Yüzünün rengi iyiydi Sıhhatli görünüyordu... (1954)

— (Nazım) **İhtiyarlamış, zayıflamış, adeta çökmüştü. Rengi uçuktu.** (1978)

★

— (Nazım) Mesuttu ve saadetini gizlemeye gerek görmüyordu... (1954)

— **Ama kendisi** (Nazım Hikmet) **iyimser değildi. Artık kendisinden bir hayır beklenemeyeceğini ısrarla söylüyordu.** (1978)

★

— Hâlâ aynı heyecanlı, aynı canlı Nazım. Yüzüne baktığınız zaman sıhhat fışkırıyor sanırsınız... (1954)

— **O coşkun, o eleavuca sığmaz Nazım ne hale gelmiş? Hapishaneden çıktığı zaman bile bu kadar bitkin değildi...** (1978)

★

— (Nazım'ın) Geniş ve mükemmel döşeli apartmanı, evinde her türlü konforu, radyosu, televizyonu... (1954)

— (Nazım'ın Moskova'daki evinde) **Oturma odası genişçe idi ama eşyası derme çatmaydı. Salonda bir masa ve bir kaç iskemleden başka bir şeyi yoktu...** (1978)

★

Zekeriya Sertel iyice yaşlanmış bir adam. 24 yıl arayla yazdıklarını acaba **«yaşlılık alametleri»** ile, beyindeki bazı hücrelerin kireçlenmesi ile açıklamak mümkün mü? Milliyet'te yayınlanan yazı dizisi, Zekeriya Sertel adlı bir eski yazarın (yada: yazar eskisinin) Nazım Hikmet üstüne bir anı-incelemesi midir? Amacı, bay Sertal'in söylediği gibi, edebiyat tarihçilerine materyal sunmak mıdır? Yoksa daha ciddi ve **«sınıfsal»** nedenleri mi vardır?

●ŞAIR VE TKP ÜYESİ NAZIM HİKMET

Zekeriya Sertel'in Eylül 1978'de Milliyet Gazetesi'nde yayınlanan yazı dizisi, burjuvazinin Nazım Hikmet'in adı üstünde yıllardır çevirdiği —ince yada kaba— manevraların bir bölümüdür. Bu, **şair** Nazım Hikmet ile **Türkiye Komünist Partisi üyesi** Nazım Hikmet'i ayırmak çabasıdır. **Şair** Nazım Hikmet, şiir alanındaki evrensel ünü, gücü ve eşsizliği ile burjuvazinin çevresinde ördüğü yasak duvarını yıktı; hattâ burjuvaziye bile kendini söke söke kabul ettirdi. Ama komünist Nazım Hikmet, **TKP** üyesi Nazım Hikmet'e gelince işler değişiyor. Halkın örgütlenmesinden ölümüne korkan, sınıf güdüleriyle bu «tehlikeyi» pek güzel sezen burjuvazi «şair» Nazım Hikmet'e, pek zoruna da gitse tahammül edebilecektir. Ama komünist Nazım Hikmet'e hayat hakkı nasıl tanır!

Evet, ama burjuvazi ne yapacak şimdi?

Şiirinin her satırında, yaşamının her diliminde haykırıyor Nazım Hikmet. **«24 saat Marx, 24 saat Lenin»** diyor. **«Türkiye Komünist Partisi»** diyor. Türkiye işçi sınıfının öncü örgütünü yüceltiyor ve o örgütle yüceldiğini, bilinçle kavrıyor.

Ne yapmalı? Burjuvazi bu soruya cevabı kolay veriyor: Bebeği anasından, elmayı çekirdeğinden, denizi köpüğünden ayırır gibi Nazım'ı komünizmden ayırmak gerek. Evet, cevap görünüşte bu kadar kolay. Zor olan «bunu nasıl yapmalı» sorusuna cevap bulmak. İlhan Darendelioğlu'nun, Aclan Sayılgan'ın, Dr. Tevetoğlu'nun kaba antikomünizmleri ile bunu becermek olanaksız. Soğuk savaş yıllarında etkili olabilen bu adamların antikomünizmlerini yutmuyor artık kimse.

İşte Zekeriya Sertel bu noktada devreye girdi. Omuzdaşlarının da katkısı ile bu azgın antikomünist saldırı programlandı, planlandı ve uygulandı. Nazım Hikmet'i **«şair Nazım Hikmet»** olarak kabullenirken, **«Komünist Nazım Hikmet»**i yok edebilmenin yolları ise belli.

Önce Türkiye Komünist Partisi'ni karalayacaksınız: Bunu en adi, en tahrifatlı biçimiyle yapmaya çalışıyor Sertel yazı dizisinde.

●ANTİKOMÜNİZMİN İKİZ KARDEŞİ ANTİSOVYETİZM

Ama bu kadarı yetmez. Sovyetler Birliği'ni de karalamak, antisovyetizme başvurmak, antikomünist saldırıyı, ikiz kardeşiyle (antisovyetizmle) pekiştirmek gerek. Milliyet'te Zekeriya Sertel bu konuda şunları yazdı:

«... Nazım Viyana'dan sonra İsveç'te de işçinin bu durumunu görünce hayli sarsılmıştı. Bu çürümekte olan kapitalist memleketlerde işçilerin güzel evleri, altlarında otomobilleri, bedava okul ve hastaneleri, modern çalışma şartları, sözün kısası sosyalizmin işçiye vadettiği imkânların çoğu sağlanmıştı... İşçi memleketi olan **Sovyetler'de bunların hiçbiri sağlanmış değildi...»** (Sertel, Milliyet 20 Eylül 1978)

Ama aynı Zekeriya Sertel, 20 Aralık 1953'de tamamladığı ve 1954 yılında Bulgaristan'da basılan **«Sovyetler Birliği'nde 45 Gün»** adlı kitabında da şöyle yazıyor:

«... Bir köyde, Orta Asya'da bir köy işçisinin evindeyiz. Bizde orta halli bir şehirli ailenin bile evi bu kadar güzel ve bu kadar iyi döşenmiş değildir... Bahçe içinde, büyükçe, daha güzel bir ev. Etrafı çiçek ve sebze bahçeleriyle çevrilmiş. Kapıdan girince bir piyano sesi işittik. Evvela radyo sandım. Soldaki kapı açılınca büyük salonun bir köşesinde 5 yaşındaki bir kız çocuğunun piyano eksersizi yaptığını gördüm... Bahçenin köşesinde bir geniş kapının kanadını açtılar: otomobilleri... Evin içinde halılar, etrafta maroken koltuk ve sandalyeler... Ben Özbekistan'a geleli pek çok başdöndürücü şeylerle karşılaştım. Fakat beni hayatımda bu kadar altüst eden şey olmadı. Orta Asya'nın bir köşesinde, bir köyde bu kadar zengin bir hayata raslayacağımı hayal bile etmemiştim...» (Sovyetler Birliğinde 45 Gün, Sayfa: 100).

●LENİNGRAD - MOSKOVA TRENİ

Zekeriya Sertel Milliyet'teki yazı dizisinde, l'Humanité yazarı ve Fransız Komünist Partisi üyesi Dominique Desanti ile birlikte yaptığı Helsinki-Moskova tren yolculuğunu anlatıyor:

«... Sovyet **sınırını geçer geçmez dikkat kesilmiştik. Birdenbire zengin ve refaha ermiş bir memleketten, yoksul ve fakir bir memlekete girmiş bulunuyorduk. Binalar, köyler, insanlar hep fıkaralığı hatırlatıyordu. l'Humanite yazarı nihayet isyan etti:** «Bu ne rezalet, bu ne sefalet, bu ne maskaralık...» (Sertel, Milliyet, 12 Eylül 1978).

Şimdi de Bay Zekeriya Sertel'in «Sovyetler Birliği'nde 45 Gün» adlı kitabından Moskova - Leningrad arasındaki tren yolculuğunu (yukarıda aktardığımız aynı yol aynı yolculuk) nasıl anlattığın gösterelim. Ama okuyunca siz sakın, **«Bu ne rezalet, bu ne yalancılık»** diye bağırmayın.

«... Sovyetler Birliği'nde ilk defa trenle seyahat ediyorum... Trenimiz taze ormancıklar, tamir edilmiş köyler arasından geçiyor. İnsanlar mesut ve müreffeh...» (Sayfa: 32-33)

●BULGARİSTAN'DAKİ TÜRKLER VE BAY SERTEL

Bay Sertel'in Sovyetler Birliği, komünizm, Nazım Hikmet üstüne yazıp çizdiklerini pekiştirmek için Bulgaristan'a da el atılması, dil uzatılması gerekmiş.

Zekeriya Sertel Milliyet'teki yazı dizisinde şöyle yazıyor:

«... **Bulgar Türkleri devrimi benimsemiyorlar, bir türlü kolhozlara giremiyorlar, bağımsızlıklarını korumaya çalışıyorlar, hükümetin ve partinin baskısına karşı direniyorlar. Bulgar Hükümeti de onları benimsemiyor. Bulgar köylerine giden yolları Türk köylerinden geçirmiyorlar. Bulgar köylerine elektrik verirken, Türk köylerini atlıyorlar...»** (Milliyet, 13 Eylül 1978).

Gelin şimdi de Zekeriya Sertel'in bir başka kitabının sayfalarını karıştıralım. Kitabın adı: **«Bulgaristan'da Gördüklerim»**. Yazan: Zekeriya Sertel. 1955 yılında Bulgaristan'ın Narodna Prosveta Devlet Matbaasında basılmış. Zekeriya Sertel şöyle yazıyor:

«... Ruşçuktan 20 kilometre ötede Slivo Pale köyünde durduk. Köy bir Türk köyü. İki tarafından ve göbeğinden geniş düzgün yollar geçiyor. Binaların çoğu bahçeler içinde. Yeni yapılmış iki katlı tuğla evler... Kooperatif hayatından memnun olup olmadıklarını sorduk:

— **Çook, diyorlar,** hep birlikte gülüyor, oynuyor, eğleniyor, çalışıyoruz...

Yani tam bir Anadolu havası. Yalnız şu farkla ki burada halkın malı olan toprak sürülmüş, bizdeki gibi alabildiğine bomboş uzanmıyor. Köy bir harabeyi andırmıyor. evler birer kovuk değil, insanların hepsi mesut ve neşeli. Paçavralar içinde dolaşmıyorlar, üstleri başları tertemiz. Mesut insanlar arasındayız...»

●ZEKERİYA SERTEL YAŞIYOR MU?

Bay Zekeriya Sertel'in **Milliyet** Gazetesi'nde kustuğu antikomünist saldırı ile aynı Bay Zekeriya Sertel'in 1953 yılında yazdığı **Sovyetler Birliği'nde 45 Gün** ve 1955'de **Bulgaristan'da Gördüklerim** adlı kitaplarında yazdıklarını satır satır karşılaştırmak, ortaya daha nice inciler çıkarır. Ama buna ne yerimiz uygun, ne de gerek var. Amacımız, geç de olsa, Nazım'ı anarken, bir satılmışlık örneğini birkaç küçük noktayla sergileyebilmekti.

İnsanın yurduna dönmesi güzel şey. Ama bu dönüşün faturası onurunu satmak ise gene güzel mi?

Nazım Hikmet, yurdundan uzakta öldü. Ama onurlu, yiğit başı dimdik.

Zekeriya Sertel yurdunda öldü. **«Ölmedi»** diyeceksiniz. Bu onursuzluk içinde yaşamak da, yaşamak mıdır sizce?

Aydınlar, hukukçular, parlan
141-142' nin Sıkıyönetime d

Niyazi AĞIRNASLI • Çağdaş Hukukçular Derneği eski başkanı

«141 ve 142 utanç duyduğumuz maddelerdir.»

«141 ve 142'nci maddeler sıkıyönetimin ilanına sebep olan nedenler dışındadır. Bilindiği gibi Türkiye böylesi maddelerin bulunduğu sayılı ülkeler arasındadır. 141 ve 142'den, işçi sınıfının düşünme ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan maddelerden kişilerin mahkûm edilmesi utanç duyduğumuz bir olaydır. Bu maddelerden açılan davalar sıkıyönetim mahkemelerine devredilmemelidir ki, bu utanç daha da ağırlaşmasın.»

Sıkıyönetim ilanından sonra, sivil mahkemelerdeki bazı dosyalar Sıkıyönetim Mahkemelerine devrediliyor. 141 ve 142. maddelerden açılmış bazı davaların ve soruşturma dosyalarının da Sıkıyönetime devri söz konusu. Ankara'da bir ağırceza mahkemesi, TKP Konya Konferansı belgelerini yayınlayan Temel Yayınevi sorumlusu Ahmet Kardam'ın davasının Sıkıyönetime devrine karar verdi. TKP Programını yayınlayan Ürün Yayınevi sorumlusu Ahmet Taştan'ın davasının Sıkıyönetime devredilip edilmeyeceği kararı da 26 Ocak'taki duruşmada açıklanacak.

Sıkıyönetimi daha da sertleştirmeyi, antidemokratik gidişi hızlandırmayı amaçlayan bu türlü uygulamalar, ilerici kamuoyunun, hukuk adamlarının tepkisiyle karşılanıyor.

141 ve 142. maddelerin ceza yasalarında bulunmasının demokrasiye karşı işlenmiş bir suç sayılması gerektiği bir ortamda, Türkiye ve dünya demokratik kamuoyunun düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan bu maddeleri utanç verici kabul ettikleri ve ceza yasalarından çıkarılması girişimlerinin Parlamentoya kadar yansıdığı bir ortamda, 141 ve 142 davalarının Sıkıyönetime gönderilmek isteği, açıkça antidemokratik bir eğilimdir.

Konuyla ilgili olarak aydınlarımız, hukukçularımız, yazarlarımız, parlamenterlerimiz ne diyorlar? Sayfalarımızda bulacaksınız.

değil, tarihin çöplü

Kemal ANADOL • CHP Zonguldak Saylavı-hukukçu

«141 ve 142 Anayasa ile çelişkilidir.»

«Sıkıyönetimin ilanına neden olan, ülkedeki kargaşa ortamıdır. Komandolar, ülkücüler ve teröristler sıkıyönetim ilan ettirmek için özel çaba harcamışlardır.

Sıkıyönetimin ilan nedeni düşünce özgürlüğü değildir. 141 - 142'nci maddeler kargaşa ve terör maddeleri değildir. Uygar hiçbir toplumda yasaklanmayan işçi sınıfının düşünce ve örgütlenme özgürlükleri ile ilgilidir. Bu nedenle bu maddelerle ilgili davaların sıkıyönetim mahkemelerine gönderilmesi yanlıştır, hukuka aykırıdır. Esasen bu maddeler, Anayasa ile çelişkisi kamuoyunda tartışılan ve güncelliği süren maddelerdir.»

Turgan ARINIR • Avukat

«Düşün ve örgütlenme sıkıyönetimin nedeni değildir.»

Sıkıyönetim Mahkemelerinin hangi suçlarda görevli olacağı 1402 sayılı yasanın 13 ve 15. maddelerinde gösterilmiştir. Bu maddelere göre, Sıkıyönetim Mahkemeleri «sıkıyönetim ilanına sebebolan» veya «sıkıyönetim ilanı ve faaliyetlerine ilişkin olan» suçlara ilişkin davalarda görevlidirler.

Sıkıyönetim ilanına «sebebolan» veya «sıkıyönetim ilanına ilişkin olan» suçların neler olduğunu anlamak için ise öncelikle Sıkıyönetimin gerekçesine bakılmak gerekir. Son olarak Bakanlar Kurulunca 26.12.1978 tarihinde 13 ilde ilan edilen sıkıyönetimin genel gerekçesi YAYGIN ŞİDDET HAREKETLERİ'dir. Öyle ise, Sıkıyönetim Mahkemelerinin görevlerine girecek suçların hangileri olduğunun saptanmasında gözönünde tutulması gereken en önemli ölçü, bunların yaygın şiddet hareketi kapsamına girip girmediği olmalıdır.

Bu bakımdan Sıkıyönetim Mahkemesinin görevine girecek suçların öncelikle maddi anlamda aktif bir hareketi gerektiren suçlardan olması zorunludur. Ancak bu da yetmez, ayrıca bu hareketin şiddet derecesine, yani kaba kuvvet derecesine çıkmış olması da gerekir. Hatta bir bakıma bununla da yetinilemez, ayrıca bu suçun ülke içinde yaygın diğer bu tip suçlarla umumi ve müşterek bir gaye içerisinde irtibatı olup olmadığına da bakmak gerekir.

Tüm bu nedenlerle öncelikle maddi anlamda bir hareketi gerektirmeyen, bunun için de hiçbir zaman kaba kuvvet derecesine ulaşmasına olanak bulunmayan, salt düşün veya örgütlenmeye ilişkin, örneğin TCK.nun 141 - 142. maddelerindeki suçların, «sıkıyönetim ilanına neden olan», veya «sıkıyönetim ilanına ilişkin olan» suçlardan sayılmasına ve Sıkıyönetim Mahkemelerinin görevleri kapsamına girmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.»

Gülçin ÇAYLIGİL • Avukat TBB — GYK üyesi

«Düşünce ve örgütlenme suçları ile ilgili davalar sıkıyönetim davaları kapsamı içine girmez.»

«141 ve 142 düşünce ve örgütlenme suçlarına giriyor. Sıkıyönetimin ilan gerekçesi ise apayrı. Bu nedenle bu maddelerle ilgili davalar sıkıyönetim kapsamına girmemelidir. Henüz böyle bir uygulama yok. Bu yolda uygulama olursa tüm gücümüzle karşı çıkarız.»

Emin DEĞER • Hukukçu-Yazar

«141 ve 142 Sıkıyönetimi boşuna meşgul eder.»

«Sıkıyönetim Mahkemelerinde hangi suçlarla ilgili davaların görüleceği sıkıyönetim yasasının 12, 13, 14 ve 15'nci maddelerinde gösterilmiştir. 13'ncü madde bir ilke hükmü koymuştur. Bu maddede önemli olan sıkıyönetimin ilanına sebep olan suç kavramıdır. Sıkıyönetimin ilanına sebep olan suçların ne olduğunu anlamak için hükümetin sıkıyönetim ilanının gerekçesine bakalım. Burada Anayasanın tanımladığı hür demokratik rejimi veya temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelen yaygın şiddet hareketleri denilmektedir. Şu halde, sıkıyönetim mahkemeleri şiddet hareketleri sayılabilecek eylemlerle ilgili davalara bakabilir. Öte yandan evvelden beri tartışmalı olan ve bütün demokratik güçlerin, örgütlerin kaldırılması için savaşım verdiği 141 ve 142'nci maddeler düşünce suçunu içine alır. Aslında insanın düşüncesinden dolayı suçlanması burjuva hukuk kurallarına bile aykırıdır, düşünce suçu diye bir şey olamaz. Bunun ötesinde 141 ve 142'nci maddelerle ilgili davaların sıkıyönetim mahkemelerine götürülmesi yanlış bir uygulama olduğu gibi, sıkıyönetim mahkemelerinin gereksiz işlerle boşuna meşgul ettirilmesidir.»

Mustafa EKMEKÇİ • Gazeteci-Yazar

«Sıkıyönetim döneminde de düşünceler özgürce söylenebilmeli.»

«Sıkıyönetimin ilan koşulları bellidir. Sıkıyönetim, Türkiye'de faşizmin iktidarı oluşturma hazırlıkları yapılırken, bu engellemelerle ilan edilmiştir.

Sıkıyönetim ilan edildiği anda Türkiye'de suç işleyenlerin çoğunluğu henüz yakalanmamış, siyasal cinayet suçluları kol gezmekte, ellerini kollarını sallayaral dolaşmaktaydılar.

Sıkıyönetim ilanını açıklayan Başbakan Ecevit sıkıyönetimin özgürlük ve demokrasiye en ufak zarar vermeyeceğini bildirdi. Özgürlükçü demokrasi düşün özgürlüğünden geçer. Sıkıyönetim döneminde de olsa kişiler düşüncelerini hangi görüşte olurlarsa olsunlar rahatça söyleyebilmelidirler.

Faşizm, sıkıyönetimi solun üzerine yıkmak için büyük bir çaba göstermekte. Bu onun panik içinde olduğunu gösterir. Sıkıyönetim ilanı bir çeşit -abartma sayılmazsa- faşizmin oyununu bir kez daha bozmuş, yüzüne çarpmıştır. Bir yandan yargıçlara, bir yandan «Eşgüdüm» başkanlığına itirazlar bunun açık kanıtıdır.

Sıkıyönetim mahkemeleri, sıkıyönetimin ilanını gerektiren olayların davalarına bakacaklardır elbette. Bu mahkemelerin düşünce özgürlüğünü kısıtlayacağı, bazı sorgulamalar sonucu, düşünceye ilişkin davalara bakacağını söylemek soğuk bir sürpriz olur. Yani 141 - 142, 1979 yılı sıkıyönetim mahkemelerinde dava konusu olmaktan çoktaaaan çıkmış konular.»

Teoman EREL • Gazeteci-Yazar

«Bu maddelerin sıkıyönetime gitmesi yasal açıdan hatalıdır.»

Bu konuda çok dikkatli ve yasal olunması lazımdır. Sıkıyönetim Mahkemelerine hangi davaların aktarılacağı yasada belirlenmiştir. Sıkıyönetimin ilan gerekçesine uymayan, bu gerekçenin dışında kalan iddialarla açılmış davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmemesi gerekir. Burada ölçü sıkıyönetimin ilan gerekçesinde ifade edilen demokrasiyi ortadan kaldırmaya matuf yaygın şiddet eylemleri olmalıdır. Diyelim ki bir ilim adamı bir kitap yazdı ve bir savcı kitaptaki bazı bölümlerin 142'nci maddeye aykırı bölümler olduğu iddiasıyla dava açtı. Buna benzeyen ve şiddet eylemleriyle ilgisi olmayan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmesi hem yasal açıdan hatalı olur, hem de sıkıyönetimin ilan ediliş gerekçesinde ifade edilen «demokrasi ve özgürlükleri koruma» amacına ters düşer. Sıkıyönetimde istenilen amaca varılması şu yada bu yanlış sokağa sapmamakla mümkündür.

Grev, toplu sözleşme uygulamalarındaki sıkıntıları gidermek, fiyatları düşürmek, kaçak sigara satışını önlemek, şu yada bu çevreye kaygu veren düşünce akımlarını cezalandırmak gibi fonksiyonlar, bazıları ne kadar heveslenirse hevesiensin sıkıyönetimin işi değildir.»

Örsan ÖYMEN • Gazeteci-Yazar

«141 ve 142'nin sıkıyönetime devri yanlış olur.»

«Sıkıyönetimin ilanına ilişkin gerekçe ortada. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü ile ilgili olan 141 ve 142'nci maddelere ilişkin davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine devredilmesi, sıkıyönetimin ilan gerekçesine aykırıdır. Bu davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine devri yanlış ve tehlikeli bir uygulamadır.»

enterler
evrini olanaksız buluyor

141-142 Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne güne gitmelidir

Adil ÖZKOL • Avukat

«141, 142 ve 163 sıkıyönetim Mahkemesi alanına girmez.»

«1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının 13'ncü maddesi, Sıkıyönetim Mahkemelerinin sıkıyönetimin ilanından önceki suçlara ilişkin görev alanını «sıkıyönetimin ilanına sebep olan suçlar ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla umumi ve müşterek gaye içerisinde irtibatı bulunan suçlar» olarak nitelenmiştir.

Sıkıyönetimin ilan gerekçesi yaygın şiddet eylemleridir. İlan gerekçesinin 13'ncü maddenin koyduğu bu iki ölçü ışığında değerlendirilmesinin vereceği sonuç şudur: Sıkıyönetim Mahkemeleri sıkıyönetimin ilanından önce işlenen suçların doğrudan şiddet olayı veya bu şiddet olayına kışkırtma niteliğini taşıyanlara bakmak durumundadırlar. Nitelikleri itibarıyle şiddet olayı ile hiç bir ilgi taşımayan 141-142 ve 163'ncü maddeleri ihlâl sıkıyönetimin ilan gerekçesinin ve dolayısıyla Sıkıyönetim Mahkemelerinin görev alanının içine giremez.»

Mehmet Ali PESTİLCİ • CHP Zonguldak Senatörü hukukçu

«141 ve 142'nin terörizmle ilişkisi yok.»

«Sıkıyönetimin ilan gerekçesi terörizmdir. Oysa işçi sınıfının örgütlenme ve düşünce özgürlüğü ile ilgili olan 141 ve 142'nci maddelerin terörizmle bir ilişkisi bulunmamaktadır. Bilindiği gibi bireysel terörizmin en büyük düşmanları işçi sınıfının siyasal örgütleridir.

Söz konusu maddelere muhalefet ettikleri gerekçesiyle bazı kişiler aleyhine açılan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmesi, amacı genişletilir. Demokrasiye yoğun olarak etki yapan bir kurum olmasına yolaçar. CHP'nin ve onun ağırlığındaki hükümetin buna izin vereceğine ve ülkede sıkıyönetimi devamlı kılmak isteyen güçlerin ekmeğine yağ süreceğine hiç ihtimal vermem.»

Erol SARAÇOĞLU • CHP Ankara Soylavı-hukukçu

«Kaldırılması için çalışılan 141 ve 142 sıkıyönetime gönderilmemeli.»

«Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142'nci maddelerinden son yıllarda açılan hiç bir dava sıkıyönetimin ilanına neden olan olaylar nedeniyle açılmadı. Sıkıyönetim Mahkemelerindeki yargıçlar da kuşkusuz davaları enine boyuna inceleyecek ve geçtiğimiz yıllardaki olumsuz izlenimleri silmeye çalışacaklardır. Ancak konu bu değildir. Sıkıyönetimin ilanına gerekçe olamayan 141 ve 142'nci maddelerden açılan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine devredilmesi, ülkede sıkıyönetimin antidemokratik yönünün daha da artmasını isteyen çevrelerin işlerini kolaylaştıracaktır.

Parlamentoda politikacılar tarafından da kaldırılması için girişimler yapılan bir dönemde bu maddelerden açılan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmesi, üzerinde dikkatle durulması gereken bir durumdur.»

Önder SAV • CHP Ankara Soylavı-hukukçu

«Aslında, 141 ve 142'nin Ceza Yasası'ndan çıkarılması gerekir.»

«Sıkıyönetim öncesinde açılan, yani sıkıyönetim öncesi oluşan olaylarla ilgili tüm davaların normal prosedür içinde sürmesi gerekir. Kaldı ki, 141 ve 142'nci maddelere göre açılan davaların sıkıyönetimin ilgileneceği konular arasında olmadığı kanısındayım. Sıkıyönetim döneminde bile bu konularla ilgili olarak açılacak davaların da Sıkıyönetim Mahkemelerinde görülmemesi gerekir.

141-142'nci maddelerden açılan davaların bir de politik yanı vardır. 141. 142'nci maddelerin Türkiye demokrasisi açısından tartışıldığı, hattâ parlamentoda bu maddelerin kaldırılması gerektiği görüşlerinin savunulduğu bir dönemde bulunuyoruz. Parlamentoda bazı parlamenterlerin TCK'dan bu maddelerin çıkarılmasına ilişkin bir yasa önerisi de bulunmaktadır. CHP bu maddelere karşı olduğunu ve fırsat bulduğunda bu maddeleri Ceza Kanunundan çıkaracağını açıkça belirtmiştir.

Bu maddelerden açılan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine sevkedilmesi yani, hukuka aykırı olarak yapılacak işlemler bu maddelerin ceza yasasından çıkarılmasını isteyenleri üzer. Ancak bu konuda tek kesin yol bu maddelerin biran önce ceza yasasından temizlenmesidir. Aksi takdirde her zaman bu tür durumlarla karşılaşılacaktır.»

Mümtaz SOYSAL • Anayasa Profesörü-yazar

«141 ve 142 ile ilgili davalara bakmak sıkıyönetimi saptırır.»

«Sivil mahkemelerdeki dava dosyalarının Sıkıyönetim Mahkemelerine devredilmesi, ilan edilen sıkıyönetimin gerekçesine sıkı sıkıya bağlı olan bir konudur. Bir çok bakımlardan eleştirilebilecek olan yürürlükteki 1402 sayılı yasaya göre bile, ancak sıkıyönetimin ilanına neden olan olaylarla ilgili dosyalar devredilebilir. Son sıkıyönetim ilanının gerekçesi, demokratik düzeni tehlikeye düşüren yaygın şiddet olaylarıdır.

141 ve 142'nci maddelerle ilgili davalar, bu maddelerin çeşitli fıkralarından da anlaşılacağı gibi şiddet olaylarını kapsamaz. Türk Ceza Kanununda başta 146'ncı madde olmak üzere şiddet olaylarını kapsayan başka maddeler vardır. Zorlayıcı bir yorumla şiddet olaylarının başlangıcını 141 ve 142'nci maddelerde tanımlanan suçlara dayandırmak ise, sıkıyönetimi saptırmak, amaçları dışına taşırmak anlamına gelir.»

Kemal YÜCEL • Avukat

«Bu tür girişim, sıkıyönetimi keyfi bir duruma sokar.»

«Sıkıyönetim Mahkemelerinin genel olarak görevine giren suçlar 1402 sayılı yasada tek tek sayılmıştır. Sıkıyönetim Mahkemesinin yetkili olduğu bölgelerde, işlenen bir suçtan dolayı görevli olması için, önce işlendiği ileri sürülen suçun 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasında tek tek sayılan suçlardan biri yada ona bağıntılı bir suç olması ve ardından sıkıyönetim hangi suçları önlemek yada hangi amaçla ilan ve kabul edilmişse, bu gerekçede gösterilen eylem biçimine ilişkin olması gerekmektedir.

Sıkıyönetim. «Anayasal düzene yönelik yaygın şiddet eylemlerini önlemek amacıyla» ilan ve kabul edildiğine göre örneğin eylemli bir kalkışma ile açık bağıntısı olmadıkça, bu eylemin icrası aşamasında ortaya çıkmamışsa, TCK'nun 141-142'nci maddesinde belirlenen suçlar Sıkıyönetim Mahkemelerinin görevleri dışında kalacaktır. Aksi uygulama, sıkıyönetimi, ilan ve kabul gerekçesi dışında keyfi ve yasadışı bir duruma sokar. Kısacası tek başına sıkıyönetimin ilan ve kabulüne neden olan ve Anayasal düzeni yıkmayı amaçlayan yaygın şiddet eylemiyle bağıntılı olmamak koşuluyla, TCK'nun 141-142'nci maddesinden açılmış davalara, adli yargı bakacak: Sıkıyönetim Mahkemeleri kendilerine gönderilen bu ve benzeri dosyaları, peşpeşine, görevsizlik kararıyla adli yargıya tekrar gönderecektir.»

AHMET TAŞTAN VE 50 AVUKATI KURT WALDHEİM'E MESAJ GÖNDERDİ

TKP Programını yayımladığı için 142. maddeden yargılanan Ürün Yayınevi sorumlusu Ahmet Taştan ve 50 avukatı Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'e yolladıkları ortak imzalı mesajda, Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142. maddelerini İnsan Hakları Bildirgesinin 30. yılında bu bildirgeyi ihlâl eden bir yasa olarak nitelediler. Ahmet Taştan hakkında açılan davayı hatırlattıktan sonra «Bu dava bütün dünyada demokratik kamuoyunda geniş ilgi ve dayanışma uyandırmıştır. Bu dava Türkiye Komünist Partisi Programını yayımlama davası, şimdi yeni oluşturulan sıkıyönetim askeri mahkemelerine gönderilmek istenmektedir» dediler.

Ahmet Taştan ve 50 avukatının Waldheim'e mesajları şöyle sona eriyor:

«Demokrasiye, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirgesi'ne, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ve Helsinki Nihai Senedi'ne doğrudan aykırı olan bu çağdışı hukuk kuralları ve buna bağlı böylesi uygulamalara ilginizi esirgememenizi rica ediyoruz.»

dünyadan

TUDEH'E SELAM!

Emperyalizm, İran konusunda son zamanlarda canhavliyle antisovyetizme ve antikomünizme sarıldı. Daha önce ortaya attığı çözümler yelpazesinden vazgeçip şimdi, «Newsweek» dergisinin deyimiyle «oyunun son perdesinin oynanmaya başlandığı» şu günlerde, askeri yönetim üzerinde duruyor. «Economist» dergisi, askeri yönetime, izleyeceği yol konusunda talimat verirken, muhalefet kanadının bir bölümünü arkasına almasını, yoksa Şah'ın düştüğü durumdan daha beteriyle karşı karşıya kalınabileceğini vurguluyor.

Emperyalizmin, daha önce İran konusunda ortaya attığı çözümler yelpazesinde böyle birdenbire netleşmesinde, antisovyetizme ve antikomünizme olağanüstü ağırlık vermesinde önemli bir neden var: **TUDEH'in, İranlı komünistlerin partisinin gücünün ve sesinin kitle direnişinin başlamasından bu yana her geçen gün kitleler arasında daha gür yankılanması.**

TUDEH, uzun bir zamandan beri savunduğu İran'daki tüm ulusal demokrat güçlerin eylem ve cephe birliği politikasını, 4 Eylül 1978 tarihinde, **Ulusal Koalisyon Hükümeti Programı**'nda somutladı. Bu program en geniş halk kitlelerinin ekonomik, demokratik, politik ve sosyal taleplerini içeriyor, emperyalizmin boyunduruğundan kurtulma yolunu gösteriyordu.

TUDEH üyeleri tüm grevlerde, protesto gösterilerinde, yürüyüşlerde en ön saflarda yer alırken, bu programın yaygınlaştırılması, halk kitleleri tarafından kavranması yolunda da ardıcıl bir savaşıma girdiler. Partinin illegal koşullarda yayınlanan günlük gazetesi, burjuva politikacılarının bile itiraf etmek zorunda kaldıkları gibi, ülkenin en çok okunan gazetesi haline geldi. **NAVİD**, Şah'a karşı, emperyalizme karşı, sömürüye karşı yollara dökülen İranlıların ellerinden düşmez oldu.

Bu süreç, TUDEH Merkez Komitesi üyelerinden birisi tarafından Fransız Komünist Partisi yayın organı l'Humanité'ye çok önceden şöyle anlatılmıştı: **«Ülkemizde dinci hareket, ilerici konumlara sahiptir. Bu nedenle biz bu hareketi destekliyoruz. Ancak halk kitlelerinin politik bilinci, savaşım azmi çok yüksektir. Bu nedenle de İran'daki halk hareketinin uzun süre dinci hareketin kontrolünde kalamayacağı açıktır. TUDEH'in kısa erimde gücünün ve etkinliğinin artacağına kesin gözüyle bakabilirsiniz.»**

Ve «Newsweek» dergisi, son sayısında, sürecin böyle geliştiğini **«gösteriler, önceleri dinci çerçeve içindeydi. Şimdi ise politik nitelik kazandı»** diyerek doğruluyor.

«Oyunun son perdesinin oynanmaya başlandığı» şu günlerde, emperyalizm muhalefet hareketini bölmeye, özellikle de TUDEH ile dinci hareket, TUDEH ile Ulusal Cephe arasını açmaya, komünistleri soyutlamaya, antisovyetizm ve antikomünizmi daha da çığırtkanlaştırarak provokasyonlara girişmeye; ardından da «kargaşaya son vermek» gerekçesiyle, yeni bir askeri yönetimin kurulmasına, bunun da halk hareketini, Şahı aratacak kadar kanlı bir biçimde, bastırılmasına çalışacak.

Ancak geçmişte «TUDEH'li komünistlerin kafirliği» propagandasına kapılanlar, şimdi TUDEH üyeleriyle omuz omuza faşizme ve emperyalizme karşı savaşıyor. Geçmişte antikomünizme kapılarak TUDEH ile bağlarını koparan ve böylece de Mussaddık hükümetinin düşmesini hızlandıran Ulusal Cephe içerisinde de, bu hatanın tekrarlanmamasını savunanlar var. Ve İran halkı, emperyalizmin işine yarayan her türlü çözümden, her türlü ödünden uzak durmada kararlı görünüyor.

Kambocya halkı, Pekin'ci Pol Pot kliğini alaşağı etti

Kamboçya halkının gerici - Pekinci Pol Pot kliğine karşı yükselttiği ulusal kurtuluş savaşımı, 3 Ocak 1979'da başkent Pnom Penh'in ele geçirilmesiyle utkuyla sonuçlandı. Pol Pot'un öldüğü, Sihanuk'un Pekin'e, Ieng Sani ve Sampad'ın Tayland'a kaçtığı kesinleşirken, ülkedeki 16 bin Çinli uzman da, tıpkı ABD uzmanlarının Etiyopya'dan kovuldukları gibi, Kamboçya'yı terketmek zorunda kaldılar.

Kamboçya'da 19 eyaletten 16'sında aynı anda başlatılan savaşı yürüten **Kamboçya'nın Kurtuluşu İçin Ulusal Birlik Cephesi**, yönetimi ele geçirir geçirmez, **Devrimci Halk Konseyi**'ni kurdu ve Kamboçya halkının en acil istemlerini içeren 8 maddelik **Devrim Programı**'nı uygulamaya başladı. Programda, Kamboçyalıların insanca yaşama hak ve taleplerinin yerine getirilmesi, Pol Pot tarafından sürülenlerin tümünün evlerine geri dönmeleri, tutuklananların tümünün salıverilmesi, Kamboçya'nın özellikle Pekin yönetimi tarafından ihlâl edilen ulusal bağımsızlığının, egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün sağlanması, halkın devlet yönetimine doğrudan ve aktif olarak katılması, saptanan görevlerin başında geliyor.

Bilindiği gibi, Ulusal Birlik Cephesi, 1. Kongresinde, ulusal ekonominin canlandırılacağını, sosyalizm yolunda kararlı adımlar atılacağını, bağımsız-bağlantısız bir dış politika izleneceğini, anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümlenmesini savunacağını, barış içinde yanyana yaşama politikasının savunucusu olacağını ve dünya ilerici güçleriyle dayanışmasını güçlendireceğini bildirmiş ve Ulusal Kurtuluş Ordusunun Kamboçya halkını mutlaka kurtacağını söylemişti. Kamboçya halkına verdiği sözü, onun aktif desteğini sağlayarak, gerçekleştirdi.

POL POT KLİĞİ 2 MİLYON İNSANI KATLETMİŞTİ

Pekin yönetiminin kuklası Pol Pot kliğini destekleyen, Pekin yönetiminin ülkemizdeki kuklaları ve onların sözcüsü «Aydınlık» gazetesi, Pekinli efendileri gibi, ilerici Kamboçya iktidarına karşı cihad çağrıları yapıyor. Oysa «Aydınlıkçı»ların, sayfalarında çarşaf çarşaf yalanlarla dolu röportajlarını yayınladıkları Pol Pot kliği, Kamboçya'yı bir toplu mezara çevirmişti.

Kamboçya, bir toplama kampına dönüşmüştü. Pol Pot kliği, kendi halkına, kendi ulusuna karşı, 1976 kurtuluş savaşlarının geleneğini inkâr ederek ve Pekin yönetiminin verdiği direktiflere uygun olarak, acımasız ve planlı bir jenosit uygulamaktaydı. Bu plan sonucunda ülkenin 8 milyon olan nüfusu, 6 milyona inmiş, yani 2 milyon Kamboçyalı öldürülmüştü. Kamboçya'nın ABD emperyalizmine karşı utkusunun mimarları, katledilenlerin başındaydı.

Kentler, hayalet kent durumuna getirildi. Posta, telgraf, telefon, haberleşme ve ulaşım yokedildi. Ulusal kültüre ilişkin ne varsa, yakıp yıkıldı. Müzeler, tapınaklar, ambar olarak kullanılmaya başlandı.

Pol Pot kliğine karşı çıkanlar, çapalarla dövülerek öldürülüyor, mermi tasarrufu için enselerine çivi çakılarak katlediliyordu.

Sanayileşme, kalkınma, programdan çıkarıldı. Toplum, tarıma yöneltildi. Kentlerden zorla kırlara sürülenler, pirinç tarlalarında köle gibi çalıştırılmaya başlandı. Ülkenin tüm nüfusunun tarıma aktarılmasına karşın, pirinç üretimi, Yugoslav gazetecilerin bildirdiklerine göre savaş öncesi düzeyin yüzde 60'ına bile ulaştırılamadı.

Doktorlar, profesörler, teknik uzmanlar katledildi. Eğitim sistemi kaldırıldı. Belgradlı bir muhabir, Kamboçya'nın, aydınların bulunmadığı bir ülke haline getirildiğini tüm dünyaya duyurdu.

Vietnam halkına, Kamboçya'nın Amerikan emperyalizmine karşı savaş arkadaşına karşı, Pekin yönetiminin direktifiyle savaş açıldı. Bu savaşı yürütmek için ülkeye 16 bin Çinli askeri uzman geldi. Kamboçya, Çin'den altından kalkamayacağı kadar büyük meblağlar tutan silah ve malzeme satın almaya zorlandı. Bu, zaten açlıkla pençeleşen Kamboçya halkının, daha da yoksullaşmasına yol açtı. Bardağı taşıran son damla oldu.

ANTİKOMÜNİSTLER TAKTİK DEĞİŞTİRDİ

Bu sayfada, emperyalist basının daha önceleri Kamboçya hakkında yazdıklarının bir örneği yer alıyor. Antikomünistler, uzun bir zamandan beri Kamboçya'daki katliamları sergilemek, Pol Pot kliğinin Pekin yönetimi direktifleriyle uyguladığı insanlık dışı politikayı, sosyalist uygulama olarak dünya kamuoyuna yutturmak için, bilinçli bir kampanya içinde bulunuyordu. Ne var ki, Kamboçya'da bu katliamlara karşı çıkan, ülkenin sosyalizm yolunda yürümesini hayata geçirecek olan ve hepsinden önemlisi dünya barışını aktif olarak savunan bir iktidarın kurulması üzerine, antikomünistler taktik değiştirdiler.

Şimdi, olayların Vietnam'ın marifeti olduğu kampanyası yoğunlaştırıldı. Kamboçyalıları mahveden Pol Pot kliği, şirin gösterilerek, ulusal kurtuluş savaşlarının, barış savaşımının ve yiğitliğin simgesi Vietnam halkına leke sürme yarışına kalkıldı. Ülkemizdeki antikomünist basın-yayın organları da bu kampanyanın içinde aktif

KAMBOÇYA

Başkent: Pnom Penh
Yüzölçümü: 181 bin kilometrekare
Nüfus: 6 milyon
Resmi dil: Khmerce
Önemli tarihler:
1945: Fransız orduları, Pnom Pneh'i ele geçirdiler ve Japon egemenliğine son verdiler.
1953: Fransız egemenliğine son verildi. Sihanuk, tahta geçti. Bazı burjuva demokratik uygulamalar yürürlüğe kondu.
Mayıs 1965: Kamboçya hükümeti, düşmanca tutumları nedeniyle ABD ile diplomatik ilişkilerini kesti.
18 Mart 1970: Sihanuk, sağcı ayaklanmayla tahttan indirildi.
Nisan 1970: ABD ve ona bağımlı Güney Vietnam kuvvetleri Kamboçya topraklarını işgal etti.
Mayıs 1970: Kamboçya Ulusal Birlik Cephesi kuruldu, ABD emperyalizmine karşı Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi ile dayanışma içinde savaş başladı.
4 Haziran 1972: ABD kuklası Lon Nol hükümeti kuruldu.
17 Nisan 1975: Kamboçya Ulusal Birleşik Cephesi, ABD emperyalizminin kuklası Lon Nol rejimine son verdi.
2 Nisan 1976: Pol Pot Başbakanlığa, Ieng Sary Başbakan Yardımcılığına getirildi.
Ocak 1978: Kamboçya'nın Vietnam'a karşı sürdürdüğü sınır saldırıları, savaş niteliği kazandı.
Aralık 1978: Pol Pot rejimine son vermek amacıyla kurulan Ulusal Birlik Cephesi 1. Kongresini tamamladı.
3 Ocak 1979: Pol Pot kliğinin yönetimine son verildi.

DER SPIEGEL, POL POT KLIGI İÇIN NELER YAZIYORDU

«Tüfeğime hakaret ettin» başlıklı dizi yazıda, Federal Almanya'da yayınlanan «Der Spiegel» dergisi, Pol Pot kliğinin uygulamalarını fotoğraflarla sergiliyordu. Bu dizi 8/1978 sayısında başlamış ve birkaç sayı sürmüştü.

İşte bunlardan birkaçı:

Başkent Pnom Penh, zorla boşaltılırken

Pol Pot kliği askerlerinin Vietnam sınırında giriştikleri katliamlardan biri

yerlerini aldılar. Kamboçya halkının insanca yaşamak için, barış için, dostluk ve işbirliği için, gerçek kurtuluşa varmak için yükselttiği yiğit ve özverili savaşımın öncüsü Ulusal Birlik Cephesi, Vietnam ordusu olarak gösterilmek isteniyor.

Vietnam Dışişleri Bakanlığı, bu taktiği mahkum etti. Yayınladığı bildiride, Kamboçya'daki çarpışmalara Vietnamlıların katıldıkları yolundaki söylentileri yalanladı, Ancak Kamboçya'daki ilerici iktidarı, sonuna dek destekleyeceklerini açıklamaktan da kaçınmadı.

PEKİN YÖNETİMİ VİETNAM SINIRINA ASKER YIĞIYOR

Pekin yönetimi, maoculuğun bu denli açık seçik iflasından ve uydusu bir rejimin bizzat kendi halkı tarafından alaşağı edilmesinden sonra, saldırganlığını daha da artırdı. Tıpkı efendisi emperyalizmin, dünyanın dört bir yanından yükselen barış ve ilerleme savaşımının karşısında savurduğu tehditler gibi, o da savaş tehditleri savuruyor. Savaşın yeni başladığını ileri sürüyor.

ABD Başkanı Carter ise, bıyık altından gülerek, Sovyetler Birliği ile Çin arasında bir savaş çıkacağını ileri sürüyor.

Bilindiği gibi Pekin yönetimi, Vietnam'ı ezmek, yoketmek için Kamboçya halkını Vietnam üzerine sürmeyi denedi. Vietnam'da yaşayan Çinlileri kullanarak, ayaklanmalar çıkarmaya kalkıştı. Bütün bu girişimleri iflas etti. Şimdi Vietnam üzerindeki emellerini, Kamboçya aracılığıyla değil, doğrudan kendisi gerçekleştirmek istiyor.

Ancak Vietnam'ın özgürlüğüne, bağımsızlığına el uzatmaya yeltenenlerin, ne duruma düştükleri biliniyor. ABD'nin aldığı dersin, daha beterini Pekin yönetiminin tatmasının kaçınılmaz olduğu açık seçik ortada.

Öte yandan bütün dünya, Sovyet halkının kazanımlarına el uzatanların nasıl bir ders aldıklarını, Hitler'in intiharını, Mussolini'nin bacağından asılmasını unutmadı. Dünya sosyalist sisteminin güçlenmesini, dünya devrimci sürecinin hızlanmasının savaşla, ölüm ve katliam korkutmacalarıyla durdurulamayacağını da çok iyi biliyor.

ULUSAL BİRLİK CEPHESİNİ DESTEKLEMEK İLERİCİLERİN GÖREVİDİR

Bugün Kamboçya'da Ulusal Birlik Cephesi iktidarını desteklemek, kendine ilerici, demokrat, barışsever, diyen herkesin görevidir.

Çünkü bir ilericiden, emperyalizm ve maoculuğun yaptığı gibi, kendi halkına kırım uygulayan, halkını yoksulluk denizinde boğan, aydınları ve sanatçıları kurşuna dizdiren, ulusal kültürünü yokeden bir rejimi savunması, beklenemez.

Çünkü bir barışseverden, savaş kışkırtıcılığı yapan, dünya barışını tehdit eden emperyalizme karşı omuz omuza çarpıştığı kardeşlerine namlu uzatan bir rejimi aklamak, beklenemez.

Kamboçya Ulusal Birlik Cephesini desteklemek, barışı, ulusal bağımsızlığı, demokrasiyi, toplumsal ilerlemeyi ve sosyalizmi desteklemek demektir. Asya'dan, Afrika'dan, Latin Amerika'dan, Avrupa'dan, Ortadoğu'dan ve dünyanın her yerinden yükselen kavga sesleri böyle diyor. Emperyalizmi ve onun uydusu maoculuğu mahkûm ediyor.

HENG SAMRİN VE CHEA SİM KİMDİR?

Kamboçya halkının maocu Pol Pot kliğinin alaşağı edilmesi savaşımının liderleri Heng Samrin ve Chea Sim hakkında çeşitli basın yayın organlarında Vietnamlı olduklarına ilişkin yalanlar yayılmaya çalışılıyor. Dünya kamuoyunda, «Bu adamlar?» kim?» sorusu, çarpıtılmak isteniyor.

Heng Samrin ve Chea Sim, Kamboçya halkının asla unutamayacağı bu utkusunun en yiğit ve özverili savaşçılarındandır.

HENG SAMRİN

Heng Samrin, Kamboçya'nın doğu eyaletlerinden Preyveng'de doğdu. Yoksul bir köylü ailesinin çocuğu olan Samrin, 1959 yılından bu yana devrimci savaşım içinde bulunuyor. 1976'da Kamboçya Ordusu Dördüncü Tümeni Komutanlığını elinde tutan bir generaldi. 1978 Mayısına dek, ülkenin doğu bölgesindeki ordusunun başkomutan yardımcısıydı. Mayıs ayında Pnom Penh rejimine karşı bir ayaklanmayı yönetti. Bu bölgeyi kurtarmayı başaran Samrin, Ulusal Birlik Cephesinin 14 kişilik Merkez Komitesi'nin mimarı olarak tanınıyor.

CHEA SİM

Chea Sim, Kamboçya'nın doğusundaki Soairieng eyaletinde doğdu. Yoksul bir köylü ailesinin çocuğuydu. Fransız sömürgecilerine karşı yeraltı örgütlerinde çalışmaya başlayan Sim, ABD kuklası hükümete karşı savaşımın liderlerinden oldu. Pol Pot kliğine karşı ayaklanmanın başlamasına kadar Kamboçya 20. Bölge Parti Komitesi Sekreteri Kamboçya Halk Meclisi üyesiydi.

Polisario Cephesi'nin iki temsilcisi Türkiye'yi ziyaret etti

● «Türkiye bağımsızlık savaşımı verenlerin yanında yerini almalıdır.»

Sahra Demokratik Arap Halk Cumhuriyeti Siyasal Büro üyesi Maalaynin Sadık ile Dış İlişkiler Komitesi üyelerinden Habibullah Ali, İstanbul ve Ankara'da bir hafta kaldıktan sonra Cezayir'e döndüler.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin ikinci kongresi için Türkiye'ye gelen iki temsilci, **Savaş Yolu**'na verdikleri demeçte, Türkiye Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ile temas edeceklerini; Türkiye'ye, Batı Sahra halkının savaşımı ve Kuzey Afrika'daki gelişmeler hakkında bilgi vereceklerini belirttiler.

Siyasal Büro üyesi Sadık, «Türkiye halkının çok özel ve önemli bir bağımsızlık deneyine sahip bulunduğunu, ve Sahra halkının da kendi kurtuluşu için en iyi Türkiyelilerin anlayabileceği özverili bir savaşım verdiğini» söyledi. Sahra halkının Türkiye'den neler beklediği yolundaki bir soruya ise «Türkiye, Birleşmiş Milletler üyesi bir ülke olarak önemli bir etkinliğe sahiptir. Halkların bağımsızlığı konusunda somut deneyimleri vardır. Dolayısıyla her çeşit uluslararası toplantı, forum, konferans ve komite çalışmalarında Türkiye'nin Polisario Cephesi'ni desteklemesini beklemek doğaldır» karşılığını verdi.

Birleşmiş Milletler'de, Polisario'ya ilişkin son oylamaya Türkiye katılmamış; 1976'da ise, MC hükümetinin temsilcisi aynı zamanda iki çelişkili oy birden kullanarak Türkiye'nin kararsızlığını göstermişti.

kısa... kısa...

«Latin Amerika'daki Faşizm» konulu konferans Havana'da toplandı

«Faşizm ve Latin Amerika'daki Sonuçları» konulu uluslararası konferans Küba'nın başkenti Havana'da yapıldı.

Asya, Afrika, Latin Amerika Halklarıyla Dayanışma Örgütü'nün düzenlediği konferansa, Latin Amerika Komünist ve işçi partilerinin temsilcileriyle bu bölgedeki ulusal kurtuluş savaşı örgütleri katıldılar.

Nikaragua'da çatışma şiddetlendi

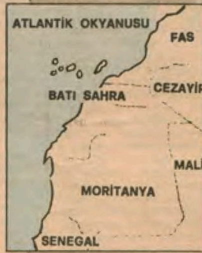
Nikaragua'nın Leon, Chinandega ve Estelli kentlerinde Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne bağlı birliklerle Somoza'nın uşakları arasındaki çarpışmalar yeniden alevlendi.

Sandinist Cephe, yayınladığı bir bildiride, Honduras üzerinden ülkeye sokulan paralı askerlerle yapılan çarpışmalarda 55 askeri saf dışı bıraktığını açıkladı. Bu arada Leon, Chinandega ve Estelli kentlerindeki işçi mahallelerine karşı yeni bir kırım hareketinin de püskürtüldüğü bildirildi.

Çin Komünist Partisi'nde yeni «temizlik» yapıldı

Pekin'de çıkan Halkın Günlüğü gazetesinin haberine göre Çin Komünist Partisi Merkez organlarında yeniden önemli değişiklikler yapıldı.

Son Merkez Komitesi toplantısında Politik Büro'ya giren dört yeni yöneticiden ikisi, Hu Yaobang ve Çen Yun'un hızlı yükselişlerinin Teng Siao Ping'in ve ekibinin etkinliğini arttırdığı, buna karşılık Parti hiyerarşisinde altıncı sırada yer alan Wang Dongsing'in görevlerinden alındığı bildiriliyor. Wan Dongsing, Teng'in iade-i itibarı sırasında buna karşı çıkmıştı. Parti kademelerindeki bu değişikliklerin gerekçesi «kültür devriminin yanılgılarını temizlemek» olarak açıklanıyor. Teng, emperyalizmle sıkıfıkı olma ve kültür devriminden arta kalan ne varsa temizleme yolunda, ekibini sağlamlaştırma yolunda görülüyor.

Moritanya'daki iktidar değişikliğinden sonra Polisario Cephesi konumlarını sağlamlaştırıyor

Moritanya'da Muhtar Uld Daddah'ın devrilip yerine Albay Mustafa Uld Muhammed Salih hükümetinin geçmesinden sonra Batı Sahra'nın bağımsızlığı için çarpışan Polisario Cephesi'nin, konumlarını sağlamlaştırdığı ve bölgede barışa doğru yeni bir adım atılacağı umudunun belirdiği bildiriliyor. Moritanya'nın yeni yöneticileri, «halkların kendi kaderlerini belirleme haklarına dokunulamayacağını» açıkladılar. Polisario'yu destekleyen Cezayir'de, Bumedyen'in ölümünden sonra politika değişikliği olmayacağının anlaşılmasından sonra, Batı Sahra'nın bağımsızlığını engellemek için bölgeyi ateş çemberine çeviren gerici Fas rejiminin gerileyebileceği, yapılan yorumlar arasında. Yeni Moritanya yöneticileri ile Polisario Cephesi arasında çeşitli görüşmeler sürerken, bölgede durumun Polisario lehine geliştiği, Batı Sahra'nın bağımsızlığı ve bölgede barışın kurulması için bir engelin daha ortadan kalktığı ve umudun arttığı bildiriyor

Amaçlarında kararlı, taktiklerinde esnek bir politika

Sınıf savaşımlarının karmaşık bir süreç içinden geçtiği bir dönemdeyiz. Düz yolda kılavuza ne gerek var? Ama sınıf savaşları dümdüz bir yol izlemez. Hele bazı durumlarda sorunlar daha da karmaşıklaşır. Böyle dönemlerde markscı-leninci **ideolojik ilkelere, politikanın ana amaçlarına** sıkı sıkıya bağlanmak zorunludur. İşçi sınıfının devrimci politikasının amaçları silikleşir, gözardı edilirse, politik savaşım adım adım demagojiye, faydacılığa, yani oportünizme dönüşür. Sağa ve «sol»a savrulmalar boyverir.

İşçi sınıfımızın uzak amacı kapitalizme son verip sosyalizmi kurmaktır. Stratejik hedefi, işçi sınıfının öncülüğünde ileri demokratik devrimi gerçekleştirmektir. Her iki hedefe varmak için sürdürülen politik savaşımın ortak amacı, işçi sınıfının öncülüğünü sağlamak, her adımda bunu gözetmektir. Çünkü bu olmadan demokratik devrim gerçekleşmez ve bu devrimi sosyalist devrime dönüştürmek mümkün olmaz.

Biliyoruz ki, işçi sınıfı öncülük rolünü politik demokrasi için savaşım vermeden kazanamaz. Geniş yığınların emperyalizme, yerli ve yabancı tekellere, toprak ağalarına, militarist kliğe karşı verdiği savaşın başında kararlı biçimde yürünerek öncü konum elde edilir.

TAKTİKLER STRATEJİK AMACA BAGLIDIR

İşçi sınıfı stratejik amacına varabilmek için çeşitli taktikler uygular. Belirli tarihi koşullar değişmeksizin stratejik amaç değişmez. Fakat somut durumdaki değişmelere göre taktikler her an değişebilir. Bu nedenle taktiklerde esneklik, daha önemlisi, esnek taktikler koyabilme yeteneğini kazanmak zorunludur. Ancak somut durumdaki değişiklik ya da değişiklikler ne olursa olsun, taktikler işçi sınıfının uzak amacına yani sosyalizmi kurmaya ve stratejik amacı kapsayan politikanın ana amaçlarına bağımlı olmak zorundadır.

Bu nedenle demokrasi için savaş, hiçbir zaman kendi başına bir amaç değildir. Sınıfsal demokrasi anlayışının dışında «genel olarak demokrasi» diye birşey yoktur. İşçi sınıfının, emekçilerin ve genel olarak tüm çalışanların demokratik hak ve özgürlüklerinin güvence altında olmadığı, işçi sınıfının politik konumlarına ciddi saldırıların yapıldığı bir ortamda demokrasi ya yoktur ya da çok zayıftır. Bu yüzdendir ki, bugün gittikçe daha geniş çevrelerce benimsenen **«TKP'siz demokrasi olmaz»** düşüncesi bu durumun özlü bir anlatımıdır.

Burjuvazi her zaman demokrasi savaşımının özünü boşaltmak ister. Onu soyut biçimlere indirgemeye çalışır. Örneğin «demokrasi parlamento varsa vardır, yoksa yok» düşüncesinin benimsenmesini ister. Böylece demokrasi soyut ve biçimsel olarak parlamentonun ya da kâğıt üzerinde kalan bir takım hakların varlığına indirgenmiş olur. Parlamentonun varlığı tehlikeye girdiğinde ve demokrasi savaşımının amacı yalnızca onu koruma biçimine döndüğünde, burjuvazi amacına varmış demektir. Böylece yığınları «kötünün iyisi»ni seçmeye zorlamış olur.

Oysa parlamenter demokrasi ile faşist askeri dikta, parlamenter demokrasi ile parlamenter kılıklı dikta arasındaki farkları somut durumda gözardı edemiyeceğimiz gibi parlamenter demokrasi ile ileri demokrasi arasındaki farkları da unutmak olmaz.

HATALI TEŞHİSLERDEN KAÇINILMALIDIR

Sıkıyönetime karşı tutumda benzer yanlışlara yer yer düşüldüğü görülüyor. Halkımızın gerçek istemlerinin unutulduğu oluyor. Halkımız sıkıyönetim değil, demokratik hak ve özgürlüklerinin genişletilmesini, MHP ve ÜGD'nin kapatılmasını, faşist odakların dağıtılmasını istiyor. Bu iki amaç birbirinden koparıldı mı, rotadan sapmak kaçınılmaz olur.

Demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi istemi ve savaşımı öne sürülüyor. Çünkü faşizmin kökü ancak yığınların savaşımlarıyla kazınır. Burjuvazi bunu çok iyi bildiğ için işçi sınıfına yasal politik örgütlenme özgürlüğü vermiyor, sendikal savaşımın en güçlü silahlarından, genel grev-politik grev hakkından onu yoksun bırakıyor. Bu hakların kazanılması için bir yandan yığın savaşımları verirken, öte yandan hükümet üzerinde demokratik baskı uygulanması, faşist odakların üzerine gidilmesi isteniyor ve CHP'ye seçimlerde verdiği sözler hatırlatılıyor. Böylece aynı zamanda yığınların kendi deneyleriyle sağ sosyal demokrasiyi tanımasına yardımcı olunuyor.

Bu açıdan ele alındığında 8 Ocak günlü **Cumhuriyet**'te yer alan TİP Genel Başkanı Sayın Boran'ın demeci ilginçtir. «Can güvenliği, normal koşullar altında yaşayabilme güvenliği ve özgürlüğü mutlak sağlanmalıdır. **Sıkıyönetimin varlık nedeni budur.**» (Altını biz çizdik) dendikten sonra demeçte «terörizmin bir daha başkaldırmayacak biçimde» temizlenmesi isteniyor, bunun için «hükümetin başta istihbarat ve güvenlik örgütleri olmak üzere, devlet aygıtının tüm birim ve kademelerine egemen olabilmesi, onları yönlendirebilmesi, tam kapasiteyle işletebilmesi mutlak şarttır» deniyor.

Birincisi, sıkıyönetimin MHP ve gerici faşist güçlerin CİA ve benzeri yerli kuruluşlar eliyle düzenledikleri kanlı terör ve kitle kırımı sonucu ilan edildiğini herkes gibi Sayın Boran da bilir. Nedir ki, bu gerçek, bu demeçte gölgelenmiştir. Sıkıyönetimin varlık nedeni resmen terörü durdurmak ise de, gerçekte bu değildir. Dahası sıkıyönetim koşulları altında sivil terör durabilir, ama bunu ifade etmenin bir anlamı olmadığı gibi, sakıncalıdır da. Faşist dikta özlemcileri «bu işler sivil yönetimlerle olmuyor, askeri yönetim gerekli» düşüncesini yaymak istiyorlar. Bu düşünceyi pekiştirici, yığınların bilincinde bulanıklıklar yaratıcı en ufak söz, hattâ imadan bile kaçınılmalıdır.

Ikincisi, sıkıyonetimin faşist odaklar üstüne gitmesini istemek, dolaylı da olsa, sıkıyönetimi kabullenmek anlamına gelmez mi? (Sayın Boran demecinin sonunda yığın savaşımlarının öneminden sözediyor. Ama bu söylediğimiz sakıncayı yoketmiyor. Çelişki yaratıyor). Ayrıca sıkıyönetim altında ne yapılırsa yapılsın, CHP ağırlıklı hükümet bu sağ politikayı bırakmadıkça, sıkıyönetim kalktığında (eğer kalkarsa), faşist tehlike önlenmiş olabilir mi? Bize şu sorulabilir: «Yani bırakalım da sıkıyönetim solun üzerine mi gelsin?» Elbette bunu demiyoruz. Sıkıyönetim altında olsun ya da olmasın her durumda biz CHP üst yönetiminin sola karşı düşmanca, faşist odaklara karşı ürkek ve âciz politikasını bırakmasını istiyor, demokratik hak ve özgürlüklerimiz için savaşıyor ve bu yolda yığınları seferber etmeye çaba harcıyoruz.

Üçüncüsü, faşist tırmanışın geriletilmesi ile faşizmin kökünün kazınması arasında ayrım yapmak gerekir. CHP bu sağ politikayı bıraktığı takdirde birincisi doğrultusunda sonuç alıcı, etkili adımlar atabilir. Ama CHP'den faşizm tehlikesinin kökünü kazıması beklenebilir mi? Terörün «iç ve dış» kaynaklarının etkisizleştirilmesinden sözediyor Sayın Boran. Terörün iç ve dış kaynaklarının etkisizleştirilmesi, kökünün kazınması demektir. CHP tek başına bunu yapamaz. Bu, tüm ulusal ve demokratik güçlerin birliğiyle ve onların devrimci-demokratik iktidarıyla gerçekleştirilebilir. Çünkü emperyalizmin ve tekellerin gücü kırılmadan, faşizmin kökü kazınamaz.

Yukarıda eleştirilen tutum faşist dikta tehlikesi karşısında daha esnek taktikler koyma kaygısından kaynaklanıyorsa, taktik esneklik amacı doğrudur. Ama bu, politik ana amaçlarda esneklik anlamına gelmemelidir. Tersine AMAÇLARINDA dünden daha KARARLI bir politika gerek.

«SIKIYÖNETİM KALDIRILSIN» diyoruz. «MİLİTARİZME HAYIR» diyoruz. «Demokrasi, işçi sınıfının öncülüğünde verilen yığın savaşımlarıyla korunur, genişletilir» diyoruz. Bu nedenle ilkelere daha sıkı sarılmak, bunların bulandırılmasına karşı daha uyanık olmak gerektiğini vurguluyoruz. Ama bunun yanısıra esnek taktikler koyabilmek için öncü kesimlerle yığınların bağlarını daha da güçlendirici her türlü yönteme başvurmak, politik savaşı yığınların somut sorunlarıyla daha sıkı örmek gerektiğini söylüyoruz.

İKİ YANLIŞ

Madalyonun bir yüzünde yukarıda gösterilen taktik hedeflerin politikasının ana amaçları üzerine çıkarılması yanlışı varsa, öbür yüzünde taktik savaşımların gözardı edilmesi var.

Taktik savaşımlar, stratejik amaca varabilmek, politikanın ana amaçlarını gerçekleştirebilmek için yakın ve somut sorunları çözmeye yönelik en uygun savaş biçim ve yöntemlerinin uygulanmasıdır.

Demokrasi savaşımının özü, içeriği unutulursa, biri sağ, yani «TEK YOL DEMOKRASİ», öteki «sol», yani TEK YOL DEVRİM anlayışına varılır. Demokrasi savaşımı, köklü demokratik dönüşümler için savaşımdır. Köklü dönüşümler toplumun her alanını, yani ekonomik, sosyal ve politik alanları kapsar. Yığınların devrim bilincine varmaları, köklü demokratik dönüşümlerin zorunluluğunu kavramaları ve bunlar için ölümü göze alacak bir savaşa girebilmeleridir. Yığınların bu bilince varmaları, öyle nesnel koşulların otomatik bir sonucu olarak gerçekleşmez. Bu yolda kendi deneyimleri gerekir. Öyle olmasaydı, proletarya partilerinin kendi güçleri, sonucu belirlemeye yeterdi. Ama kuşku yok ki, proletarya partilerinin öncü savaşımları, yol gösterileri olmaksızın sosyalist siyasi bilince varılamaz. Toplumda birbirinden kopuk muhalefet yürüyüşleri tek bir devrim yatağında toplanamaz.

Bu nedenle işçi sınıfı öncü rolünü yığınların somut, güncel savaşımlarına yol göstererek, önemli her somut sorularına cevaplar bularak, yani onların bilincinin düzeyini somut yakalayarak, nabzı elde tutarak kazanır. «Kısa erimli durumlarda somut yol gösterme durumunda değiliz, bu bizim işimiz değildir», diyemeyiz. Yığınlar adım atmak için bize bakıyor, ama henüz ileri adıma hazır değillerse, hem yakın durumdaki hem de ilerideki hedefi göstermek görevimizdir. Yol göstermek, sorunları mutlak çözücü olmak demek değildir.

Politik savaşı böylesine somut yürütmeden işçi sınıfı bağlaşıklık kuramaz. **Mümkün olan en geniş bağlaşıklığı kurmadan öncüyü savaşa sürmek ise çılgınlıktır.**

Bu nedenle sıkıyönetim ile faşist dikta arasında ayrım görmemek, CHP'yi AP ve MHP ile aynı kefeye koymak, CHP ağırlıklı hükümete demokratik baskı uygulama hedefini küçük görmek, yığınları bu yolda aktif biçimde seferber etmekten geri durmak, CHP'yi de şu veya bu kesimiyle demokrasi saflarına, onun peşinden giden yığınları eyleme çekici sabırlı ve esnek taktiklerden kaçınmak, tek bir eylem biçimini önceden «devrimci» ilan etmek, mutlaklaştırmak ve zamansız «devrim» çağrılarında bulunmak sekterlik ve «sol» serüvencilik demektir ki böylesi tutumların temelinde yığınlara güvensizlik yatar.

Oysa politikamız AMAÇLARINDA KARARLI, TAKTİKLERİNDE İSE ESNEK bir politika olmak zorundadır. Bu nedenledir ki, faşizm tehlikesinin arttığı bir dönemde işçi sınıfının devrimci politikasının ana amaçlarının gölgelenmesine izin verilemez, eleştiri yapmaktan geri durulamaz. Öte yandan, başta TİP olmak üzere legal sosyalist hareket, CHP'nin ilerici kanadı ve öteki devrimci, demokratik güçler arasında faşist dikta tehlikesine karşı KOŞULSUZ bir demokratik birlik kurulması çağrısı doğrudur ve yürekten desteklenmelidir.

1978 yılı sinemamız açısından umut verici bir yıl oldu

Sinema, ülkemizde, sanat dalları arasında en yaygın, kitlelere en fazla ulaşan dal olma özelliğini koruyor. Televizyon rekabetine rağmen, sinema olayının sona erdiğini söylemek olanaklı değil. Özellikle 1978 yılı, Türkiye'de gerek filmler, gerek konuyla ilgili tartışmalar, gerek sinema yasası gibi uygulamalarla, sinema sanatı yönünden önemli bir yıl oldu. 1978'de sinema olayına kısa bir bakış, 1979'da sinema sanatının gelişmesi, izleyeceği yollar, varacağı duraklar açısından ipuçları verebilecek nitelikte.

Bu güne değin Türkiye'de Devlet, sinemayla iki yoldan ilgilendi: Sansür ve rüsum koyarak. Böylece ülkemizde Devlet, sinemayı, sansürle baskı altında tutarak, onu eğlendirici bir gösteri türüne indirgemeye çalıştı. Bu anlayışla, sinema biletlerine de, bar, pavyon gibi eğlence yerlerinden alınan rüsumu uygulamakta sakınca görülmedi.

Oysa, geniş halk kitlelerine seslenme olanağını elinde bulunduran sinema, bu yaygınlığı nedeniyle yalnızca -hemen ilk elde akla gelebileceği gibi- doğrudan kitlelerin bilinçlendirilmesinde değil, aynı zamanda kitlelerin beğeni düzeyini yükseltme konusunda da önemli bir araçtır. Ancak sinemanın böyle bir işlevi yüklenebilmesi için sinemayı geliştirici, kaliteli filim yapımına ortam sağlayıcı önlemler alınması gerekir. Kapitalist düzenin ticari rekabet sınırları içinde hapsolmak istemeyen, sinemayı bir sanat ve kitlelerin beğenisini yükseltme aracı olarak kullanmak isteyen yetenekli sinemacılara filim yapma olanağının sağlanıp sağlanmaması ise, sosyal demokrat ağırlıklı bir hükümetin sinema - devlet ilişkilerine yaklaşımını ortaya koyan bir mihenk taşıdır.

SİNEMA YASASI VE TSK 78:

Geçtiğimiz yıl içinde Kültür Bakanlığı'nın hazırladığı Sinema Yasası, kaliteli filimlere prim ve kredi verilmesi, ödül sistemleri oluşturulması, rüsum indirimi sağlanması vb. konuları gündeme getirmektedir. Yasa Tasarısı, içinde bulunduğumuz 1979 yılında Meclislere gelecektir. Eksiklerine karşın, böyle bir tasarıyı iyi niyetli, olumlu bir adım saymak gerekir.

Yeni Sinema Yasası çerçevesinde, kısa adı TSK olan özerk bir **Türk Sinema Kurumu** da yer almaktadır. Devlet sinema ilişkilerinin düzenlenmesi görevini üstlenecek olan bu kuruma, merkezi - bürokratik bir yapı kazandırılmazsa, kurumun özerkliği sağlanabilirse, konuyla ilgili demokratik kuruluşlarla işbirliği içine girilebilirse kurum olumlu bir işlev sağlayabilir. 1978 yılında, sinema alanında yasal açılardan bazı ilk adımların atıldığı, ancak bu adımların mutlaka ileri götürülmesi ve hayatla sınanması gerektiği görülüyor.

İSTANBUL'DA KURULAN FYG MERKEZİ:

Yine 1978 yılında, İstanbul'da Kültür Bakanlığı'na bağlı İstanbul Film Yapım ve Gösterim Merkezi kuruldu (FYG) Türkiye'de sinematografik araştırma olanağının piyasa koşulları nedeniyle hemen hiç olmadığı, bilinen bir gerçek. Halbuki sinemanın etkin bir anlatım aracı olarak işlevini yerine getirebilmesi için yetkinleşmesi, yetkinleştirilmesi, sinemayı başarıyla kullanabilecek kadroların oluşması gereklidir. Böyle bir amaca yöneleceği açıklanan Merkez'in ana hedefi kısa metrajlı filim yapımına maddi olanak hazırlamak olacak. Kısa metrajlı filimler genç sinemacıların yetişeceği bir fidelik, bir okul konumunda düşünülüyor. Sinema okullarının nicel ve nitel açılardan yetersiz kaldığı ülkemizde bu girişim, yararlı bir atılım olarak nitelenebilir. Ancak, FYG'nin saptanan tüm bu faaliyetleri 79 Mart'ından, yani Kültür Bakanlığı'nın bütçesi onaylandıktan sonra gerçekleşebilecek. Bu nedenle, uygulamanın getireceklerini, 79 yılı içinde izleyebileceğiz.

DEVLET FİLİM STÜDYOSU HAZIRLIKLARI:

Öte yandan geçtiğimiz yıl içinde Sovyetler Birliği'yle Devlet Filim Stüdyosu kurulması yolunda temaslar yapıldı. Filim çekimleri sırasında doğal yer dışında, çalışmaların daha nitelikli, daha başarılı yürütülebilmesi için özel biçimde hazırlanan alan ve gereçlere ihtiyaç duyuluyor. Sosyalist ülkelerde, bu tür çok gelişkin stüdyoların varlığı ve bunların sinema sanatına ne denli katkılı oldukları biliniyor. Devlet Filim Stüdyosu kurulabilir ve gerçekten «iyi» film yapmayı amaçlayan sanatçıların yararlanması sağlanabilirse 1978'in olumlu kararlarından biri daha hayata geçecek.

SANSÜR:

Sinemada sansür, tamamiyle kaldırılması gereken bir çarpık, gerici yapıdır. Ancak bu konuda İçişleri Bakanlığı'nın genellikle olumsuz bir tavır içinde olması ve 78 yılı içinde Danıştay'ın biçimsel hukuk kurallarını öne sürerek yumuşatılmış bir sansür tasarısını bile geri çevirmesi, Ecevit Hükümeti'nin kültürel alandaki başarısızlıkları arasında, en baş sıralarda sayılabilir.

XIV. ANTALYA SANAT ŞENLİĞİ VE SİNEMA:

Uluslararası nitelikte düzenlenmeye başlanan Antalya Sanat Şenliği 78'de de «halk şenliği» olma özelliğini korudu. Ne var ki, kentin ve Şenliğin bu boyutta bir uluslararası organizasyonu kaldırabilecek altyapı düzeninin bulunmaması önemli bir aksaklık olarak belirdi. Ancak Şenlik genç sinemacıların kendilerini göstermeleri, bazı önemli filimlerin gün ışığına çıkması ve tanıtılması, ve sinema alanında sesimizin diğer ülkelere duyurulması yönünden olumlu bir işlevi yerine getirdi.

SİNEMA ALANINDA DIŞ İLİŞKİLER:

Geriye doğru bakıldığında sinemamızın dış pazar olanaklarının son derece kısıtlı olduğu kolayca görülür. Sinema seyircisinde düşüş ve filim yapım maliyetlerinde artış filimlerin daha ucuza çıkarılmasına, dolayısıyla da kalitenin düşmesine neden oluyor. Yine de, başta sosyalist ülkeler olmak üzere bir çok ülke belli bir düzeyi tutturmuş filimlerimize ilgi gösteriyor, buna karşın bu ilgiye cevap verilemiyordu. 1978 yılında, bu konuda bazı adımlar atıldı. Bulgaristan'la ikili sinema anlaşmalarını yenilerinin izlemesi ile, bu türden gelişmeler, 1979 yılında, sinemamız için çok yararlı boyutlara ulaşabilir.

Bugüne kadar sinemamızın dışarda iyi tanınmaması, ilişkilerin zayıflığı uluslararası dayanışmadan yararlanmayı da önlüyordu. Oysa bu türden olanaklar vardır. Söz gelimi Cezayir Sinema Dairesi (ONCİC) dünya ilerici hareketine katkısı olabilecek filimleri daha yapılmadan finanse etmekte, ya da bu konuda yardımcı olmaktadır. Dış ilişkilerin gelişmesi, ilerici filimlerimize yeni mali olanaklar sağlıyacak, sinemamızı geliştirecektir.

SİNEMADA KOOPERATİFLEŞME:

Sinemanın ana malzemesi olan ham filim ülkemizde sürekli karaborsadan sağlanabiliyor. Kültür Bakanlığı'nın 1978 yılı içinde ham filim ithalini doğrudan gerçekleştirip üyelerine aktaracak bir kooperatifin kurulmasında öncülük etmesi ve kredi sağlamış olması olumlu bir çaba olarak dikkati çekti. Bu kooperatif çalışmalarını sağlıklı biçimde yürütebilirse, ithal edeceği filim sayesinde ham filim maliyetinde değil, tüm filmin maliyetinde yüzde 30'a varan tasarruf sağlayabilecek.

SİNEMADA YENİ ADLAR VE FİLİMLERİ:

Geçtiğimiz yıl içinde, Yeşilçam Sineması içine girdiği bunalım burgacında dönenirken, yeni yönetmenler, yeni adlar, bu yapının içinde, bu yapıya karşın ve bu yapının kurallarını zorlayan filimler ortaya koydular. Sinema alanında, özellikle devlet-sinema ilişkilerinde görülen canlanma ile dış ülkelere açılma olanakları, bu başarıları daha da belirgin duruma getirdi.

Antalya Sanat Şenliği'nde ulusal ve uluslararası yarışma birinciliklerini kazanan başarılı bir politik sinema örneği olan **«Maden»** filmi ile Yavuz Özkan, **«Fıratın Cinleri»** ile Korhan Yurtsever bu sinemacıların başında yer aldı. Yeşilçam'ın usta yönetmenlerinden Atıf Yılmaz'ın Kırgız Yazarı Cengiz Aytmatov'un bir öyküsünden uyarlanan **«Selvi Boylum Al Yazmalım»** adlı filmi yılın bir diğer başarılı sinema yapıtıydı.

Süreyya Duru'nun kırsal kesimden başarılı bir kesit sunduğu **«Kara Çarşaflı Gelin»** adlı filimden sonra yaptığı **«Güneşli Bataklık»** filmi ise kentten bir kesit veriyordu. Filim sansürde defalarca takıldıktan sonra şimdi de taşıdığı siyasal içereği nedeniyle gösterilecek sinema bulmakta zorluk çekiyor. Engellere, olumsuzluklara karşın, 1978 yılında Yeşilçam çemberini aşan önemli filimler çıktı karşımıza.

KISA METRAJLI FİLİMLER:

Öte yandan kısa metrajlı filimlerde de bir canlılık gözlendi geçtiğimiz yıl içinde. Yapımı ve gösterimi açısından henüz güçlüklerin giderilmediği bu alanda Özcan Arca'nın **«Üç Bölümlü Kısa Filim»**i, Aziz Albek'in **«Çini»**si, TV'de de gösterilen ve geçtiğimiz yıl içinde kaybettiğimiz araştırmacı - yazar - sinemacı Altan Yalçın'ın **«Haliç»**i, Türkiye'deki kooperatifleşme konusunu işleyen Sinan Çetin'in **«Halı Türküsü»** başarılı çalışmalar arasındaydı.

«OTOBÜS»

Geçen yıl «sinema olayı» nedir diye düşünüldüğünde ise, akla ilk gelecek isim Tunç Okan'ın yönettiği **«Otobüs»** filmi oluyor. Adından içerde ve dışarda uzun uzun sözettiren «Otobüs» daha başta, Türk filimi sayılıp sayılmayacağı konusunda uzun tartışmalara neden oldu. Oyuncuları ve yönetmeniyle, senaristi ve müzikçisiyle, kameramanıyla Türk filimi olarak nitelenebilecek «Otobüs», geçen yılın en uzun süre afişlerde kalan yerli filimi olma özelliğini de korudu.

Kısaca, 1978 yılı, önceki yıllara oranla, sinemamız açısından olumluluklar taşıyan ve ileriye doğru adımların habercisi bir yıl oldu.

Kömürün karanlığı ışıldıyor

EKİ İŞÇİLERİ YILBAŞINA KURUŞSUZ GİRİNCE DİRENİŞ BAŞLATTILAR

İSTA Zonguldak muhabiri bildiriyor

Ereğli Kömür İşletmelerinde 55 bin işçi çalışır. Yerin altından kömür çıkaran 55 bin insan. Bir göçük olur, 5'ini, 10'unu, 20'sini bırakır toprak altında. Bir çoğu havasızlıktan, ışıksızlıktan, kömürün saldığı zehirli gazlardan hastadır. Genç yaşta ölür kömür işçisi. Ekmeğini taştan; yerin yedi kat dibindeki taştan çıkarır. Dertli, belalı, ölümüne bir iştir kömür işçiliği..

«Bela bu kadarla da bitse» diyesi gelir zaman zaman kömür işçisinin.. İşvereni, işletme yönetimi, başına tebelleş edilen sarı sendikacısı, sağ kalabilenini de canından bezdirir..

İŞÇİLER YILBAŞINA KURUŞSUZ GİRDİ

Devlet sektöründe, yeni bir yıla girerken çalışanlara ikramiye dağıtılır.. Ama, Ereğli'de kömür işçisi kuruşsuz girdi 1979'a., EKİ yöneticileri **«Para yok. Dağıtmayacağız ikramiyeleri»** dediler.

29 Aralık günü duyuldu atölyelerde haber.. 15.30'da EKİ Merkez Atölyesinde çalışan 1200 işçinin tümü durdurdu işi.. **«Ya verirsiniz ikramiyeleri ya da çalışmayız»** dediler.. Haber verildi sendikacılara.. **«İşçilerin ikramiyeleri verilmiyor. İşçiler direnişe geçti»** denildi.. Zonguldak Maden İşçileri Sendikası yöneticilerinden biri dahi gelmedi. Gelemedi. Çünkü, direnişin olduğu gün EKİ Merkez Atölyeleri Teknik Sanatkârlar Sendikasının delege seçimleri yapılıyordu. ZMİS yöneticileri bu delege seçimine katılamayacak kadar işçilerin dışında kalmıştı. İşçilerin gördükleri yerde yakalarına yapışacağından korkuyorlardı. O yüzden gelemediler. Seçimlerde sarı sendikacıların adaylarının tümü kaybetti. Bütün işçilerin **«Birlik ve Dayanışma»**sını savunan işçiler kazandılar seçimleri..

1200 işçinin başlattığı direnişe, Direk Atölyesindekiler, garajda çalışan işçiler de katıldılar. 2 gün sürdü direniş. İşverenin **«Ne yapalım devlette para yok»** gibi lâfları ile sarı sendikacıların provokasyonları kâr etmedi.

MÜDÜR: «İŞÇİLERİ ZORLA TUTUYORSUNUZ..»

Direnişin ilk günü biraraya gelen işçiler konuşuyor kendi aralarında:

— Direnişe geçmesek, biri gelip ilgilenmeyecek bizimle. Atölye müdürü gelip bir hafta önce söylese ya para yok, diye.

— İşçiyi önemsemediler. Önemseselerdi, söylerlerdi önceden. Biz de tedbirini alırdık. Ayın 23'ünde para dağıtılırken avans alırdık.

— Direnişe başlayınca gelenler de ne diyor sanki. "Para yok efendim. Müessese Müdürü geldi, para çıkışmadı, az geldi diyor efendim" gibi lâflar.

O sırada, ilerde Atölye Müdürünün birkaç işçiye birşeyler söylemeye çalıştığını görüyorlar. Oraya doğru gidiliyor.

Atölye Müdürü, ikramiyelerin ayın 3'ünde verileceğini söylüyor. İşçiler «Yarın, öbürgün daha da sonraki gün tatil, ayın 3'üne kadar nasıl bulunacak para?» diye soruyorlar. Biri atılıyor:

«— Ayın 3'ünde bulunacağı da kesin değil açıkçası. Yani dağlara kar yağdı.»

Müdür, kendisinin bu konuda bilgi sahibi olmadığını Müessese Müdürünün konuyla ilgilendiğini falan söyleyip, yükümlülükten kurtulmaya çabalarken, işçiler müdürün sözünü kesiyorlar:

«— Biz yasal haklarımızı çiğnetmeyeceğiz. İkramiyeleri vermezseniz çalışmayız.»

Atölye Müdürü bir ara işçilerin zorla tutulduğunu, zorla işbaşı yaptırılmadığını öne sürmeye çalışıyor. İşçiler hemen atölyenin kapılarını sonuna kadar açarak, **«Arkadaşlar, sizi zorla tuttuğumuzu söylüyorlar, dileyen hemen işbaşı yapabilir»** diye sesleniyorlar. Bir tek işçi kıpırdamıyor yerinden.

40 BİN SAĞMAL SIĞIR

Müdür konuyu değiştiriyor. **«Sendikacı arkadaşlar gelmeyecek mi?»** diye soruyor. İşçiler, **«Söyle de gelsin»** diyorlar. İşçilerden biri şöyle yanıtlıyor müdürü:

«— Biz telefon ettik. Gelmiyorlar. Adamlar bizi hâlâ sığır gibi görüyorlar..»

İşçiler bize bu «sığır» sözcüğünü açıklıyor:

«İki toplu sözleşme öncesinde Zonguldak Maden İşçileri Sendikası (ZMİS) başkanlığını yapan Osman İpekçi Ankara'da bizi kastederek şunları söylemişti: «Benim 40 bin sağmal sığırım var.»

«O zaman 40 bin olan işçi sayısı şimdi 55 bin oldu. Hâlâ bizi sığır gibi görüyorlar.»

EKİ işçileri işveren-sarı sendika işbirliğini öylesine iyi biliyorlar ki, bir işçi şu sözleri söylüyor:

«— Müdür bey, bize para bulunması lâzım. Sendika fonundan mı bulunur, başka yerden mi bilemeyiz.»

İŞÇİ ÜCRETLERİ KREDİ OLARAK DAĞITILIYOR

İşçiler, paranın olmadığına inanmıyorlar. «Çünkü» diyorlar, «Para olmasaydı 3 gündür Ziraat Bankası'nın kapısında polisler gece demeden gündüz demeden nöbet tutmazlardı. Para yok da neyi bekliyorlar?» diyerek, bu inanmazlıklarının kanıtlarını hatırlatıyorlar.

Bir işçi alıyor lâfı:

«— Bu havalide bilmeyen yoktur. İşçinin parası gelir. Bankada bekletilir. İşçi, geç almış, aç kalmış umurlarında mı. Birkaç hatırlı kişi bir kaç gün olsun kredi olarak kullanır bu paraları. Az para değil ki. Bir geldi mi 500 milyon birden geliyor.»

Bütün bu olanlardan sendikacıların da haberli olduğunu söylüyor işçiler.

Kömür işçisi dertli. Bir dokun, bin ah işit.

Dünyanın en kaliteli kömürünü yerin dibinden çıkaran bu insanlar sarı sendikacılardan dertli. İşverenden dertli. Bir de bölge ayrımı temelinde kurulmuş lokallerden dertliler. İşçiyi işçiden ayrı tutmak isteyenlere kızıyorlar. Bölge şovenizminin körüklenmesinden yakınıyorlar. Bu yolda oluşturulan derneklerin, lokallerin, yardım cemiyetlerinin ve hattâ sendikaların olduğunu anlatıyorlar.

Bütün bunlar yıllardır, çileli kömür işçisine kurulan tuzaklar. Kömür işçisi artık bilinçli, kömür işçisi tüm bu gerici tuzakları bozmaya kararlı.

«Nehir Restoran'da, Deniz Klüplerinde bütün gün kafayı çekenden sendikacı olmayacağını artık hepimiz biliyoruz. Bunların defolup gitmesine az kaldı» diyorlar.

Kömürün karanlığından bir ışık yükseliyor.

---

antifaşist eylem birliği güçleniyor..

SAVAŞ YOLU Burdur muhabiri bildiriyor

19.12.1978 günü saat 16.00'da Burdur Lisesi'nde kargaşa çıkaran faşistleri İGD ve Kurtuluş sempatizanı öğrencilerin ortak eylemleri etkisiz bıraktı, faşistler okuldan kovuldu. Tam bu sırada Derneğimiz yakınlarında bildiri dağıtan üç Dev-Yol'cu ÜGD'den çıkan faşistlerin saldırısına uğradı. Duruma müdahale eden İGD'li arkadaşlar eşitsiz koşullarda kavgaya girmek zorunda kaldılar. Faşistlerin zincirli bıçaklı saldırısını püskürten arkadaşlarımızı Dev-Yolcu'lar kenardan seyrettiler. Olay sonunda şube sekreterimiz Kazım ABLAK alnından ve sırtından zincirlerle yaralandı. Daha sonra Sağlık Koleji'nden çıkan bir grup faşist tekrar olay çıkardılar. Bir saate yakın süren olaylar sonunda polis ilerici öğrencilerden altı kişiyi bir gün gözaltında tuttu. Durumu değerlendiren arkadaşlarımız diğer gençlik gruplarına antifaşist platformda bir toplantı önerdiler. Toplantıya Dev-Yol, Kurtuluş (KSD), SGB ve İGD'li temsilciler katıldılar. Ortak eylem kararlaştırıldı.

---

köylerden

Ege tütün üreticileri, baş fiyatın 100 TL olmasını istiyor

İSTA Akhisar muhabiri bildiriyor

Akhisar - Gölmarmara - Kapaklı - Selendi - Ballıca - Dereköy - Hasköy - Ovaköy - Mecidiye ve diğer bazı köylerde tütün üreticileri isteklerini şöyle dile getirdiler:

«Bizler yıl boyu alınteri, göznuru ve elemeği veririz tütün için. Nazlı bir bitkidir tütün... Ama biz emeğimizin karşılığını alabiliyor muyuz? Hayır. Bizim dışımızda baş fiyatlar, taban fiyatlar ilan edilir. Eksperi gelir, tüccarı gelir, aracısı - tefecisi gelir kapar elimizden ürünlerimizi. Çoğumuz, önceden borçludur zaten. Iskartaya çıkarırlar en iyi mahsulleri bile... Borcumuz derdimiz nedeniyle, elimizde kalmasın diye satmak zorunda kalırız biz de. Yerli yabancı firmaların yıllardır sürdürdükleri politikadır bu.

Tekel alımları mı? Formaliteden öteye geçmez. Bir kere fiyatlar düşük tutulur hep. Öte yandan tekelin piyasaya geç girmesi ve alım formaliteleri tüccara adeta yolaçmaya yarar.

Bizler bu yıl baş fiyatın 100 TL olmasını ve ortalama fiyatın 70 TL.'den aşağı düşmemesini piyasanın Ocak ayında açılmasını ve Mart ayında bütün teslim işlemlerinin bitirilmesini istiyoruz.

Çay-Pınarkaya köyü gençliği örgütlenme yolunda

Çay — Pınarkaya köyü

15 ilerici genç adına

Ahmet Durmuş bildiriyor

RENAULT-MAİS

İSTA Bursa muhabiri bildiriyor

Geçtiğimiz hafta içinde Bursa'da Renalut-Mais grevini İGD, İKD ve İLD'li ilericiler ziyaret etti. Bu örgütlerin folklor ve saz toplulukları çeşitli gösteriler yaptı. Ziyaret, işçi sınıfı ile gençliğin ve ilerici kadınlarımızın kaynaşmasının somut bir göstergesi oldu.

Renalut - Mais işyerlerinde DİSK'e bağlı BANK-SEN'in başlattığı grevler başarıyla sürüyor. «Yolumuz işçi sınıfının savaş yoludur» diyen gençlik ve kadın örgütleri grevci işçileri grev yerlerinde ziyaret ediyor, birlikte halay çekiliyor.

şehirlerden

Değerli okurlarımız,

Savaş Yolu'nun abone kampanyası tüm yurtta sürdürülüyor. Bu sayının hazırlandığı ana kadar elimize ulaşmış bulunan abonelerimizin sayısı 2 bine ulaşmış bulunuyor. Bu çabaları sürdürmek, daha da arttırmak gerek. Burada, gazetemizin ellerine ulaşmadığı abonelerimize seslenmek istiyoruz. Daha da önce belirttiğimiz gibi, bazı abone koçanlarının elimize ulaşması zaman alıyor. Örneğin 1 Aralık'ta abone olmuş kimi okurlarımızın abone koçanları daha yeni elimize ulaşmış bulunuyor. Bu nedenle, gazeteleri ellerine ulaşmayan abonelerimiz, bu durumu, önce kendilerini abone yapan kişilere bildirmeli, sonra bize iletmelidirler. Şunu da unutmamak gerek: Hangi tarihte abone olmuşsanız olun, aboneliğinizin başlangıç tarihi, gazetemizin size ulaştığı sayıdan başlıyor.

Önemli bir başka nokta da şudur: Edindiğimiz bilgilere göre, yurtta, birçok gazete bayii, çok yönlü baskılar-tehditler altındadır. Bu durum, gazetemizin, normal yollardan satışını belirli ölçülerde önlüyor. Bunun üzerine gitmek, gazete bayilerini korumak, kollamak, onlarla konuşup her yerde değişik biçimler alabilecek çeşitli önlemleri birlikte saptayıp uygulamak gerek. İlerici basını susturmaya yönelik böylesi baskıları etkisiz kılmanın önemini bir kez daha belirtmeye gerek yok sanırız. Kaldı ki bu gerici, antidemokratik baskılar, yalnızca, Savaş Yolu'na yapılmıyor. Bu baskıları önlemek için de semtlerde, ilçe ve bölgelerde, ilerici güçler ortak tavırlar içine girebilirler. Demokrasi taraftarlarının sesini kesmeye yönelik böylesi faşizan girişimlere karşı ne kadar çaba harcasak, azdır.

Başarılı bir hafta dileğiyle,

savaş yolu

Gazetemizin yeni yılını kutlayan okur ve dostlarımıza, bakan, parlamenter ve demokratik kitle örgütü yöneticileriyle tüm işçi arkadaşlarımıza en içten duygularımızla teşekkür ederiz.

savaş yolu

Balıkesir İKD 1979 Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle bir basın toplantısı yaptı

İSTA Balıkesir muhabiri bildiriyor

Balıkesir İlerici Kadınlar Derneği Şubesince 30 Aralık Cumartesi günü TÖB-DER Balıkesir Şubesi önünde yığınsal bir basın toplantısı düzenlendi. Basın toplantısında 1979 Uluslararası Çocuk Yılının önemi vurgulandıktan sonra Maraş'taki faşist katliam kınandı ve ölen ilerici-devrimciler için saygı duruşu yapıldı.

Çocukların, anaların, demokratik kitle örgütlerinin hazır bulunulduğu toplantıda yapılan basın açıklamasında halkımızın çeşitli biçimlerde hergün dile getirdiği «MHP, ÜGD, Kontrgerilla, ETKO, DEV-KURT ve diğer gizli açık faşist odakların dağıtılması» isteminin kulak ardı edilemeyeceği belirtildi. Elazığ, Malatya, Sivas ve Kahramanmaraş olaylarının gerici faşistlerce tezgâhlandığı vurgulandı.

Bildiride ayrıca, işçi sınıfımızın öncülüğünde Ulusal Demokratik güçlerin Cephe ve Eylem Birliği için tüm ilericilerin, demokratların, yurtseverlerin üzerine düşen görev belirtildi. İKD Balıkesir Şubesinin bu konuda üzerine düşen görevi yerine getireceği de bildiride yer alıyordu.

Biz Pınarkayalı ilerici yurtsever gençleriz. Köylü gençliğin örgütlenmesi yolunda adım adım ilerliyor, örgütleniyoruz. Köydeki bu kıpırdanmayı gören faşistler hazmedemediler. Çay faşistleriyle ilişki kurarak bunu engellemeye çalışmak istediler. Köyde kendi gayretlerimizle örgütleniyoruz. 29 Aralık 1978 Cuma akşamı seminer çalışması yapıyorduk. Çalışmamız bitmişti ki faşistlerin taşlı saldırısına uğradık. Evin camlarını kırıp kaçtılar. Sanıyorlar ki bu hareketle köylü gençliğin örgütlenmesini engelleriz. Ama biz ilerici yurtsever gençler olarak faşizme geçit vermemek için bu tür olaylardan yılmayacağız. Daha hızlı örgütlenmeye çalışacağız.

Yaşasın İşçi-Köylü Gençlik Dayanışması
MHP ve ÜGD Kapatılsın
Faşizme Geçit Yok!..

Maocu faşistler Balıkesir Maden-İş lokaline saldırdı

● SALDIRI, BALIKESİR ORMAN TAMİRHANESİ'NDE MADEN-İŞ'İN YETKİ ALDIĞI GÜN DÜZENLENDİ

İSTA Balıkesir muhabiri bildiriyor

Balıkesir Orman Tamirhanesi işçilerinin Türk Metal Sendikasından ayrılıp Türkiye Maden-İş Sendikasına geçme savaşımı geçtiğimiz günlerde noktalandı. Maden-İş, işyerinde yetki aldı. MHP yanlısı Türk Metal Sendikasının işyerinde yetkisinin düştüğü gün, Türkiye Maden-İş Sendikasının 1001 No.lu Balıkesir Lokal Temsilcilik binası 25-30 kişilik Halkın Kurtuluşu grubunun saldırısına uğradı. Maocu faşistler lokali tahrip ettiler, içerde bulunanlardan yaralananlar oldu.

Maden-İş 13. Bölge Temsilcisi Özcan Pekşen, yaptığı açıklamada bu saldırının planlı olduğunu; Maden-İş'in Balıkesir'de örgütlenmesini ve güçlenmesini engellemevi amaçladığını; bu saldırıyla işçilerin, maocuların sermayenin sağ kolu olduklarını iyice gördüklerini bildirdi.

Balıkesir'deki demokratik örgütler: TÖB-DER, İGD, İKD, TÜS-DER, Genç Öncü Balıkesir Şubeleri, Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası, Marmara Köy-Der Balıkesir Bölge Temsilciliği, Sosyal-İş Temsilciliği ve Bank-Sen İl Temsilciliği, Oleyis Kervansaray Restoran İşyeri Temsilciliği, Çağdaş Hukukçular Derneği, saldırının tekelci burjuvazinin ekmeğine yağ sürücü nitelikte olduğunu belirten ortak bir açıklama yaptılar.

Balıkesir'deki Maden-İş'li işçiler ve demokratik örgütler faşistlerin «haklarını» korumaya çalışan maocuların cezasız bırakılmayacağını da bildiriyorlar.

GREVCİLERİYLE DAYANIŞMA BÜYÜYOR

---

posta kutusu

Değerli Savaş Yolu neferleri,

Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkının güçlü sesi Savaş Yolu'nu coşkuyla selamlarım. 25 yıldır emperyalizm ve onun gerici yerli işbirlikçileri iki toplumu birbirine kırdırarak kalıcı bir barışın gelmesini engelleme çabasında olan ve şimdi barış havarisi kesilen ABD'nin NATO'cu sözde Barış Planı'nın zorla empoze edilmek istendiği Kıbrıs'tan... Türkiye'de emperyalizme, faşizme, maoizme ve her türlü gericiliğe karşı savaş veren ilericilere, yurtseverlere, sosyalistlere, komünistlere, dostca yurtseverlere, sosyalist-

Taşer Edip
Lefkoşe - KIBRIS

★

Değerli Dostlar,

Gazetenizin yayın hayatına başlayacağı haberini büyük bir coşku ve sevinçle karşıladık. Ancak bu sevincimiz kısa sürdü. Aldığımız kara haberler bizi derin bir üzüntüye boğdu. Gazetenin Yazı İşleri Müdürü Ali İhsan Özgür'ün, Diyarbakır'da gazetenizin dağıtım sorumlusu Mehmet Çakmak'ın canice öldürülmesi, Ömer Ağın'ın ağır şekilde yaralanması ve İstanbul'da gazetenizin afişlemesini yapan 250 yurtseverin polis tarafından tutuklanması, işkenceden geçirilmesi, faşist saldırıların işçi sınıfına ve militanlarına, işçi sınıfının örgütlü sesi gazetenize yöneldiğinin açık bir kanıtıdır. Burjuvazi faşistiyle, MİT'iyle, polisiyle, maocusuyla işçi sınıfına, onun örgütlerine ve yayınlarına yükleniyor. Gazetemiz **Savaş Yolu**'nu doğmadan boğmak istiyor. **Savaş Yolu** yayın hayatına 2 şehitle başladı.

Biz yurt dışındaki ilerici işçi ve öğrenciler yurdumuzdaki bu gelişmelere seyirci kalmayacağız. **Savaş Yolu**'na sahip çıkacağız. Bu gazetemizi var gücümüzle destekleyecek, çevremizde yaygınlaştıracak, abone ve dağıtımını en geniş şekilde örgütleyeceğiz.

Değerli dostlar, işçi sınıfımızın militanları Ali İhsan Özgür ve Mehmet Çakmak'ın şehit edilmeleri yurt dışında nefret ve tepki ile karşılanmıştır. Bu katliamlar mücadele azmimizi bilemekten öteye gidemez. Er geç hesap sorulacaktır.

Acınızı paylaşır, sizlere, şehitlerin ailelerine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Devrimci selamlarımızla
Berlin Demokratik İşçi Derneği

haftanın hatırlattığı...

işçi sınıfının, barışın, sosyalizmin savaş eri

Nazım Hikmet'i 77'nci doğum yılında saygıyla anıyoruz

OTOBİYOGRAFİ

1902'de doğdum
doğduğum şehre dönmedim bir daha
geriye dönmeyi sevmem
üç yaşımda Halep'te paşa torunluğu ettim
on dokuzumda Moskova komünist Üniversite öğrenciliği
kırk dokuzumda yine Moskova'da Tseka-Parti konukluğu
ve Ondördümden beri şairlik ederim
kimi insan otların, kimi insan balıkların çeşidini bilir
ben ayrılıkların
kimi insan ezbere sayar yıldızların adını
ben hasretlerin
hapislerde de yattım büyük otellerde de
açlık çektim açlık grevi de iç'nde ve tatmadığım yemek yok gibidir
otuzumda asılmamı istediler
kırk sekizimde barış madalyasının bana verilmesini
verdiler de
otuzaltımda yarım yılda geçtim dört mertre kare betonu
elli dokuzumda on sekiz saatte uçtum Pırag'dan Havana'ya
Lenin'i görmedim nöbet tuttum tabutunun başında 924'de
partimden koparmaya yeltendiler beni
sö[illegible]medi
yıkılan putların altında da ezilmedim
951'de bir denizde genç bir arkadaşla yürüdüm üstüne ölümün
52'de çatlak bir yürekle dört ay sırt üstü bekledim ölümü
sevdiğim kadınları deli gibi kıskandım
şu kadarcık haset etmedim Şarlo'ya bile
aldattım kadınlarımı
konuşmadım arkasından dostlarımın
içtim ama akşamcı olmadım
hep alnımın teriyle çıkardım ekmek paramı ne mutlu bana
başkasının hesabına utandım yalan söyledim
yalan söyledim başkasını üzmemek için
ama durup dururken de yalan söylemedim
bindim trene uçağa otomobile
çoğunluk binemiyor
operaya gittim
çoğunluk gidemiyor adını bile duymamış operanın
çoğunluğun gittiği kimi yerlere de ben gitmedim 21'den beri
camiye kiliseye tapınağa havraya büyücüye
ama kahve falına baktırdığım oldu
yazılarım otuz kırk dilde basılır
Türkiyemde Türkçemle yasak
kansere yakalanmadım daha
yakalanmam da şart değil
başbakan filan olacağım yok
meraklısı da değilim bu işin
bir de harbe girmedim
sığınıklara da inmedim gece yarıları
yollara da düşmedim pike yapan uçakların altında
ama sevdalandım altmışına yakın
sözün kısası yoldaşlar
bugün Berlin'de kederden gebermekte olsam da
insanca yaşadım diyebilirim
ve daha ne kadar yaşarım
başımdan neler geçer daha
kim bilir.

Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının, dünya halklarının en büyük ozanlarından Nazım Hikmet, ölümüne iki yıldan az bir süre kala, böyle anlatıyor kendini. İnsanca, dupduru, abartmasız... Belli ki hayatı boyunca iki şeyle övünmüş: Ekmek parasını alın teriyle kazanmak, Partisinden kopmamak...

Ozan Nazım'ı artık ne Türkiye'de ne dünyada inkâr edebilen yok. O kuşkusuz, insanı, evrenseli, yarınları, umudu ve sosyalizmi dile getiren sanatçıların en büyüklerinden. Ama onun sanatçı kişiliğini reddedemeyenlerin çoğu siyasal kişiliğini, son nefesine kadar Türkiye Komünist Partisi'nde, Türkiye ve dünya işçi sınıfının bir savaş eri olarak kaldığını hatırlamaktan ve hatırlatmaktan kaçınıyorlar. Korkuyorlar bundan. Küçük hesaplar adına, yanlış «sanat» anlayışları adına, sözde «sanata değer veren» burjuvazinin tercihleri adına, Nazım'ın gerçek kişiliğini, Nazım'ı Nazım yapanı unutturmaya çalışıyorlar. Bazan bu konu üzerinde suskunluk duvarları örerek, bazan da satılmışların, döneklerin yalan ve tahrifatlarıyla.

Oysa Nazım Hikmet, değil Türkiye'nin dünyanın en büyük ozanları, sanatçıları arasında yerini almışsa, onu Nazım yapan bir kuru «deha» değil, işçi sınıfının örgütlü savaşından bir an bile ayrılmamış olmasıdır; örgüt adamı kişiliğidir. Nice sanatçılar kişisel dertler, kişisel sorunlar çemberini aşamazken ve savrulup giderlerken, Nazım, insana, dünyaya, sorunlara, halklara, yarınlara hep işçi sınıfının örgütlü savaş eri gözleriyle bakar. Bu yüzden de çok daha duru çok daha doğru çok daha insancıl, çok daha evrensel, çok daha kitlesel olur.

Nazım Hikmet'in büyüklüğü, sanatçının örgütlülüğünü reddeden, sanat ve sanatçıyı kişisellik duvarlarına sıkıştırıp yaratıcılığı burada arayan tüm yanlış sanat anlayışlarını iflas ettiren, gerçek sanatçının ve dehanın işçi sınıfı yolunda ve örgütünde kaybedeceği değil ancak kazanacağı şeyler bulunduğunu ortaya koyan en iyi örnektir.

Eğer onun şiirlerini her okuduğumuzda, yüzüncü, bininci kez de olsa, yiğitçe duygulanabiliyorsak, eğer onun şiirlerini her okuduğumuzda insana, barışa, sosyalizme, inancımız, umudumuz, yolumuza imanımız bir kez daha tazeleniyorsa; ve eğer onun şiirlerini her okuduğumuzda, dört duvar arasında, işkencede, barikatlarda, ıssız yollarda, en güç günlerde de olsak, yeni bir savaşma azmiyle bileniyorsak, bu, Nazım'ın o yolun savaşçısı, o savaşın eri olmasındandır.

İşçi sınıfının, Türkiye Komünist Partisi'nin ve savaşsız sömürüsüz bir dünyaya doğru giden yolun büyük savaş eri ve ozanı Nazım Hikmet'i, doğumunun (20 Ocak 1902) 77'nci yılında saygı ve sevgiyle anıyoruz.

DÜŞMAN

Onlar ümidin düşmanıdır sevgilim,
akar suyun,
meyve çağında ağacın,
serpilip gelişen hayatın düşmanı.
Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına:
— çürüyen diş, dökülen et —,
bir daha dönmemek üzere yıkılıp gidecekler.
Ve elbette ki, sevgilim, elbet,
dolaşacaktır elini kolunu sallaya sallaya,
dolaşacaktır en şanlı elbisesiyle: işçi tulumuyla
bu güzelim memlekette hürriyet...